

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞTA CİNSEL İSTİSMAR OLMAK ÜZERE ÇOCUKLARA YÖNELİK HER TÜRLÜ İSTİSMAR OLAYLARINI ARAŞTIRMA KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Toplantı

22 Haziran 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Şiddet ve Travmaların Önlenmesi Programı Direktörü Doktor Dinesh Sethi'nin, çocuk istismarının uluslararası alandaki boyutları ve Avrupa Eylem Planı hakkında sunumu

2.- UNICEF Türkiye Temsilcisi Philippe Duamelle'nin, çocuk istismarı konusunda UNICEF'in çalışmaları hakkında sunumu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 2

22 HAZİRAN 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.47

BAŞKAN: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

BAŞKAN VEKİLİ: Fatma BENLİ (İstanbul)

SÖZCÜ: Erkan KANDEMİR (İstanbul)

KÂTİP: Jülide SARIEROĞLU (Ankara)

BAŞKAN – Arkadaşlar, hoş geldiniz.

Toplantımızı açıyorum.

Bugün toplantımızda Dünya Sağlık Örgütü ve UNICEF, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu yetkililerini ve uzmanlarını dinleyeceğiz. Çocuk istismarıyla ilgili olarak özellikle Birleşmiş Milletlerin yapmış olduğu çalışmalar, uluslararası alanda bu konunun boyutları bu anlamda ve Türkiye'yle ilgili karşılaştırmalar uzmanlarımız tarafından bugün sunulacak.

Dünya Sağlık Örgütünden Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Şiddet ve Travmaların Önlenmesi Programı Direktörü Doktor Dinesh Sethi sunum yapacak. Hoş geldiniz.

Doktor Pavel Ursu, Doktor Serap Şener, Doktor Toker Ergüder ve Çevirmen Gül Menet de bize yardımcı olacak.

Daha sonra, ikinci bölümümüzde de, Dünya Sağlık Örgütünün sunumunun ardından UNICEF, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu, çocuk hakları konusunda dünyada en önemli çalışmaları yaptığını bildiğimiz UNICEF'in yetkililerini dinleyeceğiz. UNICEF Türkiye temsilcisi Philippe Duamelle sunum yapacak. UNICEF Çocuk Koruma Bölüm Başkanı Patrizia Benvenuti toplantıya katılacak. UNICEF Kıdemli Çocuk Koruma Uzmanı Göktan Koçyıldırım toplantımızın ikinci bölümünde bizlere sunum yapacaklar.

Çalışmalarımızı haftaya da devam ettireceğiz. 30 Haziran Perşembe günü, her hafta çarşamba günü toplanıyorduk, haftaya perşembe çünkü Yargıtay Ceza Dairesi Başkanının çarşamba günü duruşması olduğu için toplantımızı onun katılabileceği bir güne almak zorunda kaldık, perşembe günü yapacağız toplantımızı.

Haftaya da Uluslararası Çalışma Örgütü ILO temsilcilerini dinleyeceğiz. Burada da çocuk işçiliği, dünyadaki durum, Türkiye'deki durum, karşılaştırmalı bir şekilde ortaya konulmuş olacak.

Yine, çocuk istismarıyla ilgili suçlara bakan Yargıtay 14. Ceza Dairesi Başkanı Mustafa Demirdağ'ı Komisyonumuza davet ettik ve perşembe günü toplantımızda bu suçlarla alakalı konunun hukuki boyutlarıyla ilgili, ilgili ceza dairesi başkanımız bizlere sunum yapacak.

Bir de sivil toplum kuruluşlarımızdan birisini dinleyeceğiz, Çocuk Suçlarını Önleme Derneği Başkan Yardımcısı, Çocuk Koruma ve Soruşturma Uzmanı Biçe Gülhan Gündüz'ü dinleyeceğiz.

Tabii, bu arada çocuk destekleme merkezine bir ziyaretiyiz olacak, onun gününü de hep beraber sizlerle planlarız.

Şimdi, Dünya Sağlık Örgütü'nden, Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Şiddet ve Travmaların Önlenmesi Program Direktörü Doktor Dinesh Sethi'ye mikrofonu veriyorum.

Buyurun.

II.- SUNUMLAR

1.- Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Şiddet ve Travmaların Önlenmesi Programı Direktörü Doktor Dinesh Sethi'nin, çocuk istismarının uluslararası alandaki boyutları ve Avrupa Eylem Planı hakkında sunumu

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Öncelikle hepinize çok teşekkür etmek istiyorum. Saygıdeğer vekiller, davetiniz için de çok teşekkür etmek istiyorum.

Özellikle çocuk istismarı ve çocuğa yönelik kötü muameleye verdiğiniz önem için de sizlere tekrardan teşekkür ederiz.

Şiddet dediğimizde ya da kötü muamele dediğimizde aslında bunun kapsamında fiziksel, cinsel, duygusal istismar ve ihmal yer alıyor ve bu ihmal ve istismar genellikle çocuğa bakmakla yükümlü kişiler ya da çocuğun bakıcıları tarafından gerçekleştiriliyor.

Aslında bugünkü sunumum temel olarak Dünya Sağlık Örgütü Avrupa üye devletleri tarafından kabul edilmiş ve Avrupa bölgesinde uygulanan çocuk istismarı ve çocuğa yönelik kötü muamelelerin önlenmesine yönelik Avrupa Eylem Planı ışığında hazırlanmış bir sunum. Tabii ki bu üye devletler arasında Türkiye de yer alıyor ve Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığının da verdiği onayla hazırlanan bir eylem planı bu.

Eylem planı kapsamında yürütülecek programlar ve uygulamalar için biz 4 adım tanımladık. Bu 4 adımın ilki, sorunun boyutunun ne olduğunun anlaşılmasına yönelik çalışmaları içermekte. İkincisi, bu sorunun nedenlerinin araştırılmasına yönelik çalışmaları içermekte. Üçüncüsü, bu sorun kapsamında bizler neler yapabiliriz cevabını aramakta. Son olarak da belirlediğimiz bu unsurları nasıl uyguluyoruz, bunun yöntemleri araştırılmakta.

Çocuklarımız bizim için çok önemli, özellikle çocuklarımızın ilk üç yılı başta olmak üzere 18 yaşına kadar beyinsel gelişmelerinin de devam ettiğini unutmamamız gerekiyor. Özellikle gene bu dönemde onların çok hassas bir dönemden geçtiğini ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 3

bunların hassasiyet dönemi olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla, çocuklarımızın hem evde hem de ev dışı ortamlarda en iyi ortamlarda bulunmasını sağlamamız ve en iyi şekilde gelişmelerini sağlamamız gerekiyor. Bu noktada çocuğa yönelik istismar ve kötü muamelenin çok sayıda ülkede gerçekleştiğini belirledik ve buna yönelik 2013 yılında bir rapor yayınladık Dünya Sağlık Örgütü olarak. Bu rapor da aslında bu sorunun ülkelerde yaygın olarak görüldüğünü belirlemiş oldu. Raporun bulgularına baktığımızda, aslında, çocuklara yönelik istismar ve kötü muamelenin çocukların hem ruh sağlığına hem de fiziksel sağlığına olumsuz sonuçlar getirmekle beraber bir de sosyal olumsuzluklar doğurduğunu gördük. Ülkenin ekonomisine getirdiği yüke de baktığımızda, gayrisafi millî hasılanın yüzde 1 ila 2'sine tekabül eden bir yükü var.

Gene raporun çıktıklarına baktığımızda, rapor, Dünya Sağlık Örgütü Avrupa bölgesine üye 53 ülkeyi kapsamaktaydı. Bu 53 ülkede 15 yaş altı çocuklarda çocuk istismarına bağlı 850 ölümün gerçekleştiğini belirledik.

BAŞKAN – Bu 850, bir yılda mı?

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Evet.

BAŞKAN – Yıl olarak?

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – 2012 yılı.

Gene Avrupa bölgesinin geneline baktığımızda, ülkelere baktığımızda da ülkeler arası çok büyük farklılıklar olduğunu görüyoruz. Özellikle Doğu Avrupa ülkeleriyle Avrupa Birliğine üye ülkeleri kıyasladığımızda ölüm hızlarında büyük bir fark olduğunu görüyoruz.

Gene aslında sadece ölümlere baktığımızda bunun buz dağının görünen kısmı olduğunu görebiliriz çünkü ölümler dışında kalan bir boyutu da var bu sorunun.

Bir sonraki grafiğe baktığımızda Birleşik Krallık'tan bir veriyi görüyoruz. Birleşik Krallık'ta şiddet saldırısına maruz kalarak hastaneye başvuran çocukları görüyoruz. İlk çizgiye baktığımızda 1 yaş altı ve büyük olasılıkla şiddet saldırısına maruz kalarak hastaneye başvuru yapan çocukların sayısını görüyoruz. İkinci çizgiye baktığımızda erkek çocukların kız çocuklardan daha fazla oranda şiddet saldırısına maruz kalarak hastaneye başvuru yaptığını görüyoruz. Üçüncü çizgiye baktığımızda ise özellikle yoksul bölgelerde yaşayan çocukların daha gelir durumu yüksek bölgelerde yaşayan çocuklara oranla şiddet saldırısına maruz kalma oranının daha yüksek olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla şiddet saldırısı aslında toplumsal gelir düzeyiyle de doğru orantılı ilerliyor.

Aslında kötü muameleye baktığımızda, çocuklarla konuştuğumuz zaman olayın boyutunun çok daha büyük bir düzeyde olduğunu görebiliriz ya da yetişkinlere çocukluk döneminde neler yaşadıklarını sorduğumuzda daha fazla bilgi edinebildiğimizi fark ettik. Önünüzdeki slaytta da aslında 20 Avrupa ülkesinde gerçekleştirilen yaklaşık 100 çalışmanın sonuçlarının birleştirilmiş hâlini görüyorsunuz. Gene bu sonuçlara baktığımızda aslında Avrupa bölgesinde, araştırmanın gerçekleştirildiği ülkelerde her 10 çocuktan birinin kötü muameleye maruz kaldığını görüyoruz. Erkek çocuklarda cinsel istismar oranı yüzde 6 oranındayken kız çocuklarında bu oran yüzde 14. Dolayısıyla elde ettiğimiz verileri Dünya Sağlık Örgütü Avrupa bölgesi üye ülkeleri olan 53 ülkeye uyguladığımızda aslında bu 53 ülkede 18 yaşına geldiklerinde toplamda 18 milyon çocuğun cinsel istismara maruz kaldığını görüyoruz. Fiziksel istismara baktığımızda bu oranın her 4 çocuktan 1'i olduğunu görüyoruz. Duygusal istismara baktığımızda her 10 çocuktan 3'ünün duygusal istismara maruz kaldığını görüyoruz. Eş şiddetinin de çok yüksek oranlarda olduğunu görüyoruz, özellikle üreme çağındaki her 10 kadından 3'ününün mevcut eşleri ya da eski eşleri tarafından cinsel ya da fiziksel şiddete maruz kaldıklarını görüyoruz. Aslında bütün bunlardan bahsetmemi nedeni çocuğa yönelik kötü muamelenin gerçekleştiği hanelerin yaklaşık yüzde 50'sinde aile içi şiddetin de var olduğuna dair belirlemelerde bulunmamız. Aslında son otuz yılda biz çocuğa yönelik kötü muamelenin uzun dönem sonuçlarını çok daha iyi anlama fırsatı yakaladık. Bununla birlikte hane içi olumsuz deneyimlerin de bireylerin üzerindeki etkileri çok daha iyi bir şekilde anlaşıldı.

Önünüzdeki sonuçlar Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleştirilmiş olan olumsuz çocukluk çağı deneyimi çalışmasının sonuçlarını yansıtmakta. Amerika'nın yanı sıra biz Avrupa'daki çok sayıda ülkede de bu çalışmayı gerçekleştirdik. Yaptığımız olumsuz çocukluk çağı deneyimleri çalışmasıyla birlikte olumsuz deneyimleri olan çocuklara baktığımızda özellikle beyinsel gelişimleri o dönemde devam ettiği için ortaya çıkan toksik stresle birlikte bu çocukların sağlığına zararlı alışkanlık edinme eğiliminin arttığını gördük, özellikle sigara içme, alkol kullanma gibi sağlığına zararlı eğilimleri olduğunu fark ettik. Tabii ki bütün bu olumsuz alışkanlıklar nihayetinde bulaşıcı olmayan hastalıklara yol açmakta ve erken ölüme neden olmakta çoğu zaman.

Daha önce de bahsettiğim gibi biz bu çalışmayı Avrupa ülkelerinde de gerçekleştirdik. 8 Avrupa ülkesinde gerçekleştirildi bu çalışma, Türkiye de çalışmanın gerçekleştirildiği ülkelerin arasında. Türkiye'nin yanı sıra Arnavutluk, Letonya, Litvanya, Makedonya, Karadağ, Romanya, Rusya Federasyonu gibi ülkelerde de bu çalışma gerçekleştirildi. Çalışma üniversite öğrencileri arasında gerçekleştirilen bir çalışma. Çalışmanın gerçekleştirildiği grup üniversite öğrencileri olmasına rağmen bu grup içerisinde de özellikle çocukluk çağında fiziksel istismara veya aile içi şiddete maruz kalma oranının oldukça yüksek olduğunu görüyoruz. Gene aslında çalışmanın sonuçlarına baktığımızda en endişe verici sorunun ve bu olumsuz deneyimin sonucunun bu bireylerde sağlığına zarar verici alışkanlıkların edinilmesi olduğunu görüyoruz. Özellikle bu gruba baktığımızda intihara teşebbüs etme riskinin 49 kat daha yüksek olduğunu görüyoruz. Bununla birlikte sorunlu alkol kullanımı oranının 10 katı daha yüksek olduğunu görüyoruz ve sizin nezdinizde de Türkiye'de gerçekleştirilen bu çalışmaya katkılarından dolayı Profesör Betül Ulukol'a teşekkür etmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 4

Bu noktada özellikle çocuğa yönelik kötü muamelenin daha iyi anlaşılması için, bunun nedenlerinin daha iyi anlaşılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu noktada toplumda neler gerçekleşiyor, toplumsal düzeyde neler gerçekleşiyor, ilişki düzeyinde ve bireyler arasında neler gerçekleşiyor, bunun daha detaylı olarak incelenmesi lazım. Bu noktada toplum düzeyinde neler gerçekleşiyor, bunu araştırmamız lazım dediğim gibi. Toplum düzeyinde mevzuat eğer zayıfsa çocuk istismarına yönelik bunun çok önemli bir risk faktörünü belirledik biz bu çalışmada. Bu noktada size bir örnek vermek istiyorum. 1987 yılında İsveç'te bir yasa çıkarılarak aile içi fiziksel şiddet ve işkence yasaklandı. Bu noktada aslında hükümet bu yasa'yı çıkarırken çok sayıda ebeveyni cezalandırmamız gerekir bu yasa kapsamında diye düşünürken çok başarılı bir sosyal pazarlama kampanyası yürütülerek ebeveynler de bu noktada eğitilerek bunun önüne geçildi ve fiziksel şiddet neredeyse sona ermiş duruma geldi.

Bu noktada ilişki düzeyinde daha detaylı bakmamız gereken unsurlara baktığımızda özellikle aile içi şiddete maruz kalan çocukların da istismara maruz kaldığı durumları gözlemledik çalışma kapsamında. Bununla birlikte istismara maruz kalan çocuklar büyüdüğünde kendilerinin de bir istismarcı olması olasılığının oldukça yüksek olduğunu belirledik.

Bu noktada elde edilen veriler ışığında durumun oldukça endişe verici olduğu belirlendikten sonra Dünya Sağlık Örgütü Avrupa bölgesinde bir politika benimsendi ve bir karar alındı bölge komitesi yoluyla. Bu karar kapsamında üye devletlerden 3 tane gerekliliği yerine getirmeleri istendi. Bu noktada bu gerekliliklerden ilki, çocuğa yönelik kötü muamelenin açığa çıkarılması, görünürlüğünün artırılmasına yönelik araştırmalar yapılmasıydı. İkincisi, kötü muamele ve istismarın önlenmesi için çok sektörlü planların geliştirilmesini içeren bir gerekliliktir. Üçüncü olarak da, önleyici programların uygulanması, sağlık sistemlerinin güçlendirilmesine yönelik bir unsur yer almaktaydı.

Bu noktada çocuğa yönelik kötü muamele ve istismarın önlenmesine yönelik müdahaleler nelerdir, kanıtlar nelerdir, bunun dışında neler yapılabilirli listeledik. Bunlar hem başarılı kanıtlanmış hem de maliyet etkin uygulamalar. Özellikle bu noktada baktığımızda hemşirelerin ev ziyaretleri yapması bu noktada harcanan her 1 euro için 4 euronun tasarruf edildiğini gösteriyor bize. Aslında bu uygulamalar temelde ebeveynlerin eğitilmesine dayalı uygulamalar. Bu noktada ebeveynlere çocuklarını pozitif bir ortamda, pozitif bir şekilde güçlendirerek yetiştirmesine yönelik bilgilendirmelerde bulunmamız gerekiyor. Bu noktada ebeveyn eğitimlerinin yanı sıra okul temelli çocuklara yönelik sunulabilecek bazı eğitimler de geliştirilmiş durumda. Özellikle çocuğun uygunsuz olan cinsel davranışları anlayabilmesi ve bundan kendini koruyabilmesine yönelik eğitimler verilmekte. Bu noktada tabii ki diğer meslek çalışanlarına, özellikle sağlık çalışanları başta olmak üzere, eğitim verilmesi ve onların kötü muamele ve istismarı belirleyebilmelerine yönelik bir farkındalık yaratılması da oldukça önemli unsurlardan biri. Gene aile içi şiddetin önlenmesine yönelik de bu eğitimler oldukça önemli. Güvenli okulların oluşturulması ve okul öncesi eğitimde de bu algının yaratılması da önemli unsurlardan. Daha öncede belirttiğim gibi aslında bu yöndeki uygulamalar oldukça maliyet etkin uygulamalar. Özellikle önlenmesine yönelik, olay gerçekleşmeden öncesine yönelik yapılan yatırımlar oldukça maliyet etkin. Ancak bununla birlikte bu olumsuz deneyimler yaşandıktan sonra da doğru hizmetlerin sunulması özellikle bu olayların tekrarlanmaması açısından bir o kadar önemli.

Gene özellikle belirlenen bu uygulamaların Avrupa ülkelerindeki uygulama düzeyine baktığımızda özellikle ev ziyaretleri kapsamında sadece ülkelerin yüzde 60'ında ev ziyaretlerinin uygulandığını, gene çocukların istismara yönelik davranış algılayabilmesine yönelik eğitimlere baktığımızda sadece ülkelerin yüzde 38'inde bu yönde eğitimler verildiğini görüyoruz.

2014 yılında yapılan bir araştırma kapsamındaki Türkiye'ye yönelik mevzuat verilerini de sizinle paylaşmak istiyorum ancak bu veriler 2014 yılına ait bilgiler dolayısıyla değişimler yaşanmış olabilir. Çocuk evliliklerine karşı bir yasa mevcut Türkiye'de. Bununla birlikte, reşit olmayan birine tecavüze yönelik buna karşı bir yasa da mevcut ancak maalesef her koşulda fiziksel şiddetin, işkencenin yasaklanmasına yönelik bir yasa mevcut değil.

BAŞKAN – Mevcut, nasıl mevcut değil?

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Değişmiş olabilir diye belirtmiştim.

Türkiye'de çocuğa yönelik kötü muameleyi önleme programlarına baktığımızda ise ev ziyaretlerinin gerçekleştirildiğini, bu kapsamda, cinsel istismar durumlarını çocukların anlamasına ve bu durumların önlenmesine yönelik eğitimler verildiğini görüyoruz. Ancak, bu eğitimler çok büyük kapsamda yürütülen eğitimler değil. Bununla birlikte, ebeveynlik eğitimleri ve çocuk koruma hizmetlerinin çok büyük kapsamlı programlar olduğunu ve büyük kapsamlı uygulamalar olduğunu görüyoruz.

Çocuğa yönelik cinsel istismarı önleme kapsamında çocuğa yönelik eğitimler verilebilir diye bahsetmiştik. Bu eğitimler kapsamında çocuğun öz saygı eğitimi alması ve öz korumaya, kendini korumaya yönelik eğitimler alması oldukça önemli.

Gene, bununla birlikte bu olay meydana geldikten sonra olayın doğru bir şekilde değerlendirilmesinin yapılması ve doğru bir şekilde tedavinin sunulması da bir o kadar önemli.

Bu noktada, Birleşmiş Milletlere üye tüm ülkeler tarafından geçtiğimiz yıl kabul edilen sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden bahsetmek istiyorum. Bu hedefler altında spesifik hedefler kapsamında çocuklara yönelik her türlü şiddetin önlenmesine yönelik hedefler de mevcut.

Aslında, bu başlığın sürdürülebilir kalkınma hedefleri kapsamında yer alması sadece sağlık sektörünün değil, hem Birleşmiş Milletlere üye tüm kuruluşların hem de tüm bunların birlikte çalıştığı sektörlerin süreçte yer alması gerektiği anlamına geliyor. Böylelikle, bu konuda sürdürülebilir bir kalkınma elde edilebilir. Çünkü, bu konunun iyileştirilmesi için sağlığın iyileştirilmesi gerekiyor ve hepimizin de bildiği gibi, sağlık sadece sağlık sektörünün desteklemesiyle iyileştirilebilen bir alan değil, tüm sektörlerin bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 5

sürece katkıda bulunması lazım. Belirttiğim gibi, bu kapsamda başarı elde edebilmek için sektörler arası sorumluluklar üstlenilmesi ve sektörler arası iş birliğine gidilmesi gerekiyor, özellikle sağlık sektörünün bu noktada sosyal bileşenlerle, sosyal sektörle, hukuk sektörüyle ve eğitim sektörüyle iş birliği yapması gerekiyor.

Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ilave olarak, gene tüm üye devletler şiddetin önlenmesine yönelik küresel bir eylem planını da onaylamış. Şiddetin Önlenmesine Yönelik Küresel Eylem Planı kapsamında belirlenen 7 adet strateji var. Bu strateji İngilizcesinde "inspire" olarak kısaltılan bir strateji. Bütün bu unsurlar UNICEF, Dünya Sağlık Örgütü, ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi ve bazı uluslararası sivil toplum kuruluşlarının da üyelerinin içinde bulunduğu Çocuklara Yönelik Şiddetin Sona Erdirilmesi Küresel İş Birliği Platformu tarafından da uygulanmakta. Bu stratejiler bizim Avrupa bölgesi için belirlediğimiz ve uyguladığımız stratejilerle de uyumlu stratejiler.

Bu noktada, çocuğa yönelik kötü muamelenin büyük bir sorun olduğunu biliyoruz ve bunu vurgulamak istiyoruz biz; dolayısıyla, bu sorunun araştırılması gerektiğini düşünüyoruz, çocuklarımızın koruma altına alınması gerektiğini düşünüyoruz ancak bütün bunlar için elimizde çok iyi veriler, bilgiler olması gerekiyor. Bu noktada, gerçekleştirilecek programlar ve uygulamaların koordine edilebilmesi için ulusal planlara ihtiyacımız var. Ulusal planların yanı sıra kanıta dayalı önlem programlarının uygulanması gerekiyor, kaliteli bir şekilde hizmetlerin geliştirilmesi ve özellikle mağdurların korunmasına yönelik kaliteli hizmetlerin sunulması gerekiyor.

Bu noktada, yaşam boyu yaklaşımını da dikkate almamız gerekiyor. Çünkü, daha önce de belirttiğim gibi, farklı şiddet türleri birbirleriyle bağlantılı bir şekilde ilerlemekte; dolayısıyla, çocuğa yönelik kötü muamelenin önlenmesi bu noktada anahtar unsurlardan.

Beni dinlediğiniz için çok teşekkür ederim. Sorularınız varsa dinlemeye hazırım, çok fazla vaktinizi aldıysam da özür dilerim.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ DR. SERAP ŞENER – Sayın Başkan, bir düzeltme yapabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ DR. SERAP ŞENER – Orijinalinde daha farklı yazılmış. "Çocuğa dayak atılmasının karşısında bir yasa yok." derken o "işkence" diye yazılı tercümede çevrilmiş. Tutanaklara geçsin diye bu düzeltmeyi yapmak istedim.

BAŞKAN – Çocuğa dayak atılmasıyla ilgili bir yasa yok mu Türkiye'de?

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ DR. SERAP ŞENER – Aile içinde tokat atılması anlamında.

BAŞKAN – Anladım.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ DR. SERAP ŞENER – Yoksa, "işkence" değil o, yanlış tercüme; kusura bakmayın.

BAŞKAN – Çocuğa karşı aile içi şiddette yani fiziksel istismarda.

Çok teşekkür ediyoruz.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Fiziksel şiddetle ilgili de Türkiye'de yasa var.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ama, tokat atmayla ilgili bölüm belki yok.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle: Çocuklara karşı eğer fiziksel şiddet kullanılmışsa, bu, yasalarımızda diğerlerine göre daha da ağırlaştırıcı sebep. Ama, orada bir yanlış çeviri var yani tam incelenmemiş yasalarımız.

Şimdi soruları alalım.

Buyurun Jülide Hanım.

JÜLİDE SARIEROĞLU (Ankara) – Şimdi, dayak, hani, aile içerisinde belki tokat vesaire olabilir ama kadın sünnetiyle ilgili de yasa olmadığından bahsediyor burada. Bunda da çeviriyle ilgili bir şey yok. Türkiye'de kadın sünneti sorunumuz yok çünkü. Öyle bir uygulama yok.

BAŞKAN – Bu, Türkiyeyle ilgili değil herhâlde.

JÜLİDE SARIEROĞLU (Ankara) – Bu, Türkiyeyle ilgili değil. Türkiye bölümünde yazıyor ama herhâlde yanlış olduğunu düşünüyorum yazımının.

BAŞKAN – Buyurun.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Kadın sünnetiyle ilgili küresel bir araştırmanın sonuçlarını yayınladığımız için oradaydı ama biz sunduğumuz versiyonda silmiştik zaten Türkiye'de bu durum söz konusu olmadığı için.

BAŞKAN – Sayın Depboylu...

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Milliyetçi Hareket Partisi Aydın Milletvekiliyim. Bu arada, psikolojik danışmanım. Çocuklarla da uzun süre çalıştım.

Burada, çocuk evliliklerine karşı yasalarımızın olduğu belirtiliyor. Evet, belli bir yaşa kadar var ama maalesef 18 yaş altını çocuk olarak kabul etme konusunda eksikliklerimiz var ve inşallah bu Komisyonla bu çalışmaları tamamlamayı umuyorum.

Çocuklara yönelik fiziksel şiddetin önlenmesiyle ilgili yasaları çıkarırken birçok aileye ceza vermek durumunda kalmaktan endişe ettiğinizi ifade ettiniz ve bunun için de sosyal pazarlama kampanyası yürütüldüğünü ve başarılı olduğunu ifade ettiniz. Bu sosyal pazarlama kampanyasının nasıl yürütüldüğünü, neleri içerdiğini merak ediyorum.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Sorunuz için çok teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 6

Bu noktada kısa bir şekilde bu kampanyanın detaylarını sizlerle paylaşmak istiyorum ancak derseniz bu toplantı sonrasında size ya da danışmanlarınıza daha detaylı bir şekilde bilgileri aktarabilirim. Özellikle bu kapsamda televizyonda tartışmalar yürütüldüğünü, özellikle çocukları olumlu bir ortamda yetiştirmenin oldukça önemli olduğuna yönelik tartışmalar yürütüldüğünü söyleyebilirim. Çocukları fiziksel olarak cezalandırmak yerine, çocukları olumlu bir şekilde teşvik etmek; onlara fiziksel disiplin uygulamak yerine, olumlu bir şekilde onları yetiştirmenin önemine yönelik bazı tartışmalar, bilgilendirme ve farkındalığına yönelik uygulamalar mevcut bu kampanyada.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Kamu spotu uygulamaları sizlerde de var mı?

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAMI DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Kamu spotları da vardı bu kapsamda.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Bursa milletvekiliyim, hukukçuyum, avukatım.

Ben de teşekkür ediyorum sunularınız için.

Türkiye'yle ilgili kısımda ben de bir yanlış görüşü düzeltmek istiyorum, çocuk evliliklerine karşı gerekli yasal düzenlemelerin olduğu şeklinde bir bilgi var fakat örneğin bugün Anayasa Mahkemesi bir kanunla ilgili Anayasa'ya aykırılığı görüşecek. Medeni Kanun'umuzda bazı hâllerde 17 yaşın altında çocuklar için hâkim kararıyla evlilik mümkün örneğin. Bu Komisyonumuz da bu anlamda mevzuatımıza katkıda bulunur diye umuyorum.

Dünyada çocuk yaşta evliliklerle ilgili olarak bilgi alabilir miyiz yani 18 yaş altında evlilik genel olarak mümkün mü, yasal düzenlemeler var mı?

Bir sorum daha var: Çocuk istismarlarıyla ilgili genellikle gayrisafi millî hasılaya yüzde 1, yüzde 2 oranında, sonrasında yaşanan olumsuzluklar nedeniyle yük getirildiğini belirttiniz değil mi yanlış anlamadıysam?

Şöyle bir çalışma yaptınız mı acaba, bir de sunumun genelinden şunu anladım: Aslında yoksullukla da biraz doğru orantılı bu istismarlar yani sosyoekonomik seviye düştükçe istismar, şiddet vesaire artıyor. Yani, bu yaşanan olumsuzluklardan sonra gayrisafi millî hasıladan harcanan yüzde 1, yüzde 2'lik payı baştan yoksullukla mücadelede harcansa ülkeler yeterli olmuyor mu, daha faydalı bir şey olmaz mı insanlık açısından, çocuklar açısından? Böyle bir oransal bir çalışma var mı acaba?

Son olarak, üye devletlerin mevzuatını vesaire tarıyorsunuz anladığım kadarıyla, veri çalışması da yapılıyor, eylem planları hazırlanıyor. Sonrasında uygulamayı denetliyor musunuz yani ya da böyle bir çalışmanız oluyor mu uygulamayla ilgili? Çoğu zaman mevzuat ile uygulamalar örtüşmüyor çünkü maalesef.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAMI DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Sorunuz ve açıklamalarınız için çok teşekkür ederim.

Değindiğiniz konular oldukça önemli konular. Bu noktada, 18 yaş altı evliliklerle ilgili sorunuzun yanıtlayacak olursak: Bu kapsamda, maalesef ki bazı ülkelerde hiçbir yasanın olmadığını görüyoruz. Özellikle, Batı Afrika ülkelerinde ve Güney Asya ülkelerinde erken evliliğe yönelik bunu yasaklayan bir yasa olmadığını görüyoruz ve bu yaygın olarak gerçekleşen bir uygulama özellikle bu ülkelerde. Bu noktada, özellikle, bunların önlenmesine yönelik hem güçlü bir yasanın var olması hem de aynı şekilde bu yasanın uygulanması gerektiğini düşünüyoruz biz Dünya Sağlık Örgütü olarak. Şiddetin Önlenmesi Küresel Raporu'na yönelik bilgi toplanırken 2014 yılında, Türkiye'nin verdiği bilgi, bu yasanın Türkiye'de mevcut olduğu ve uygulandığı yönündeydi; biz de raporumuzda bu şekilde yer verdik.

Çocuğa yönelik kötü muamelenin gayrisafi millî hasılaya yüküyle ilgili Amerika Birleşik Devletleri'nde ve Birleşik Krallık'ta detaylı araştırmalar yapıldı. Bu noktada olumsuz deneyimlerin toplumsal yükü ve ekonomiye yükünün, yaklaşık, gayrisafi millî hasılanın yüzde 1 ila 2'sine tekabül ettiğine yönelik bir sonuç çıktı. Bununla birlikte, tabii ki yoksullukla mücadelenin bu olumsuz deneyimlerin önlenmesinde olumlu sonuçlar verdiğini de görme fırsatı yakaladık bazı uygulamalarla birlikte, özellikle ebeveynlere yönelik sosyal destek, refah desteği, eğitim desteği verildikten sonra onların maddi açıdan da küçük bir oranda desteklenmesiyle birlikte çocuğa yönelik kötü muamele ve istismarın azaldığını gördük bu âlelerde. Bu da olumlu uygulamalardan biriydi özellikle yoksullukla mücadelenin bu soruna yönelik etkileriyle ilgili.

Bununla birlikte tabii ki eylem planlarını geliştiriyoruz, bunların uygulaması da bir o kadar önemli. 2018 yılında yapılacak bölge komitesi toplantısına sunmak üzere bir ara dönem raporu hazırlamayı planlıyoruz bizler de ülkelerin uygulamasını değerlendirmek amacıyla. Bu noktada Sağlık Bakanlığı bizim doğrudan çalışma partnerimiz olduğu için onlardan "Diğer sektörlerde bu eylem planının uygulamasına yönelik atılan adımlar nelerdir, kaydedilen ilerlemeler nelerdir?" gibi gerekli bilgileri toplayarak bize vermesini talep edeceğiz önümüzdeki dönemde. Aile içi cezalandırmaya, çocukların fiziksel ve disiplinle cezalandırılmasına yönelik de Birleşmiş Milletler periyodik olarak bir değerlendirme yapmakta ve bir rapor yayınlamakta.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Benli, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 7

FATMA BENLİ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum hem sunum için hem de Dünya Sağlık Örgütü'nün bu alanda yaptığı çalışmalar için.

Sonuçta konu çok vahim. Sadece Almanya'da bile 6 bin mülteci çocuğun kaçırılmış olması, bunların fuhuş sektörü ya da insan kaçakçılarının eline düşmüş olması Dünya Sağlık Örgütü'nün yaptığı çalışmaların ne kadar değerli olduğunu ya da Türkiye'nin de desteğiyle çok daha fazla çalışmalar yapılması gerektiğini gösteriyor. Ama, bizim bu kadar devasa bir sorunla boğuşabilmemiz için daha somut önerilere ihtiyacımız var. Mesela, siz Şiddete Karşı Eylem Planı'nda kanıta dayalı çalışmalar yapılması gerektiğinden, önlem çalışmaları yapılması gerektiğinden bahsettiniz. Bunun özellikle somut olarak Türkiye'de nasıl uygulanabileceğine ilişkin önerilerde bulunursanız sevinirim.

Ayrıca, Dünya Sağlık Örgütü'nün yaptığı araştırmalar çocuğa karşı cinsel istismarın bütün ülkelerde çok yüksek olduğunu gösteriyor. Bizim olayları zamanında öğrenmemiz gerekiyor. Bu noktada, verdiğiniz örneklerde hemşirelerin evlere gitmesi Türkiye'de uygulanabilir bir model olarak göründü bana ama hemşireler gittiği zaman bir sosyal çalışmacı gibi mi davranıyorlar ki ailedeki sorunu tespit edebiliyorlar?

Son olarak, basın-yayın kuruluşlarında çocuğa karşı cinsel istismarın teşvik edilmesi ya da özellikle ifadelerin cinsel istismara yönelmesine yönelik özel bir çalışma var mı? Özellikle, basın-yayın kuruluşlarıyla bu konuda mücadele etmek için bir kampanya ya da herhangi bir somut çalışma önerirseniz sevinirim.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI - Çok teşekkür ediyorum sorularınız için.

Kanıta dayalı işe yarayan uygulamalarla ilgili aslında elimizde yayınlar da mevcut, bunları da sizinle paylaşmak isteriz çünkü detaylı bir şekilde bu yayınlarda uygulamalar tanımlanmış durumda. Ancak, bu uygulamalar, uygulamanın başarılı bir şekilde yürütüldüğü ülkelerden alınan örnekler. Dolayısıyla, bu uygulamaların Türkiye'de gerçekleştirilmesi için bunların çok iyi bir şekilde değerlendirilmesi, sürece akademisyenlerle birlikte başlanması ve ilerlenmesi gerektiğini düşünüyoruz çünkü uygulamaların yer aldığı ülkeye uyarlanması da bir o kadar başarı için önemli unsurlardan biri.

Bununla birlikte, cinsel istismarın tanımıyla ilgili Dünya Sağlık Örgütü'nün standart bir tanımı var, sunumundan da bu tanıma ulaşabilirsiniz. Bu noktada, standart bir dilin kullanılması ve herkesin olayı aynı şekilde yorumluyor olması ve aynı bakış açısıyla ele alması bizim açımızdan oldukça önemli. Basının kullandığı söylemle ve basın kullandığı dille ilgili aslında bir çalışmanın oldukça önemli olduğunu düşünüyorum ve ben de size katılıyorum. Hâlihazırda elimde buna yönelik bir çalışma yok, ancak özellikle basının bu konuya yaklaşımına baktığımızda onlar, tabii ki, bu konuya odaklanmayı seviyorlar ve istismarcıların adaleti bulmasını, bu sorunun adaletle çözülmesini istiyorlar. Ancak, Dünya Sağlık Örgütü olarak bizim genel yaklaşımımız, bu olaylar gerçekleşmeden önce önlenmesine yönelik adımlar atmak yönünde.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Burcu Hanım, buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Burcu Köksal, Cumhuriyet Halk Partisi Afyonkarahisar Milletvekili, aynı zamanda avukatım ve meslek hayatımda da istismar mağduru çocukların avukatlığını yaptım.

Öncelikli olarak şunu belirtmek istiyorum: Uluslararası hukuka göre 18 yaş altı evlilik çocuk evliliğidir fakat Türkiye'de Türk Medeni Kanunu'na göre 17 yaşındaki bir çocuk ana babanın rızasıyla evlenebilmektedir. Hatta bu durum olağanüstü hâllerde 16 yaşa kadar inmektedir. Dolayısıyla, bu konudaki görüşleri nelerdir, bunu öğrenmek istiyorum?

Ve bir de fiziksel, cinsel ve duygusal istismar vakalarında eğitim düzeyi araştırılmış mı, yani eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça kişinin çocuğu cinsel istismara, fiziksel istismara ya da duygusal istismara uğratma ihtimali artmakta mıdır, azalmakta mıdır? Buna ilişkin veriler var mı, bunu öğrenmek istiyorum?

Kendisine sunumlarından dolayı çok teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Aslında çocuğun tanımının “18 yaş altı bireyler” olması uluslararası hukukta da geçen -sizin de belirttiğiniz gibi- standart bir söylem. Çocukların 17 yaşında da ebeveyn rızasıyla evlenebilmesi de kabul edilebilir bir durum diye düşünüyorum. Ancak, bu noktada dikkat etmemiz gereken ve en önemli unsurlardan biri aileden bu onay alınırken, ailenin rızası alınırken çocuğun da bu konuda görüşüne başvurulması. En önemli kararı çocuk verecek olduğu için çocuğun rızasının en başta alınması, sürece dâhil edilmesi ve onun görüşlerine de başvurulması; aslında en önemli unsur bu diye düşünüyorum çünkü çocuğun konuyla ilgili bilgilendirilmesi, sürece dâhil edilmesi, karar aşamasında dikkate alınması gereken en önemli unsur.

Sosyal belirleyicileriyle ilgili, özellikle çocuğa yönelik kötü muamele, fiziksel istismar, cinsel istismarla ilgili sorunuza dönecek olursak; aslında, bu sorunların toplumun tüm düzeylerinde gerçekleşen sorunlar olduğuna yönelik kanıtlar elimizde mevcut. Ancak, ne oranda gerçekleştiğine bakarsak, özellikle toplumun daha düşük gelirli düzeyinde, daha yoksun düzeyinde bunların daha fazla oranda görüldüğüne dair kanıtlar mevcut.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 8

BAŞKAN – Sayın Kışla, buyurun.

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) – İsrail Kışla, AK PARTİ Artvin Milletvekili, eğitimci.

Sunumda yapılan bir araştırmada, bir ankette Türkiye'nin de içerisinde olduğu 8 ülke ile ilgili verileri paylaştınız. Tabii, burada belli bir zaman dilimi içerisindeki bir çalışma olmadığı için bu 8 ülkedeki kötü muamelelerin düştüğü veya yükseldiğiyle ilgili bir kanaat sahibi olmamız bu verilerle mümkün değil. Bir de, tabii, ülkeler arasında bir mukayeseyi yapmak da mümkün değil.

Özellikle sormak istediğim şu: Uyguladığı politikalarla ve alınmış olan tedbirlerle belli zaman dilimleri içerisinde -bu beş yıl olur, on yıllık süreçler olur- bu süreçlerde bu kötü muamele ve çocuk istismarı konusunda çok olumlu sonuçlar alan ülkeler ve onların aldığı tedbirleri, uyguladığı politikaları, tabii, bu sorunu sıfırlamak mümkün değil ama en azında azaltmayı başarmadaki alınan somut tedbirleri doğrusu bilmek isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Çok teşekkür ediyorum sorunuz için.

Bahsettiğim araştırmamın daha detaylı olarak bilgilendirmesinde bulunmam gerekiyor belki de. Türkiye'nin de arasında bulunduğu 8 Avrupa ülkesinde gerçekleştirilen Olumsuz Çocukluk Çağı Araştırması 2012-2014 yıllarında yapılan bir araştırma. Araştırma kapsamında, üniversite öğrencilerine gidilerek onların çocukluk döneminde yaşadığı olumsuz deneyimlere yönelik sorular soruldu. Ancak bu noktada sizin de belirttiğiniz gibi bir kıyaslama yapabilmek, bir ilerleme var mı ya da bir düşüş var mı bunu görebilmek için düzenli aralıklarla bu araştırmamın tekrarlanması gerekiyor; dört beş yıl gibi bir dönem kapsamında bu araştırma tekrarlanmalı. Bu noktada yürütülen bazı araştırmalar var, özellikle Birleşmiş Milletlerin yapmış olduğu bir araştırma var. Bununla birlikte yürütülen bir Sağlık Davranışları Araştırması var aile bireylerine sorulan. Bu araştırmaların sonuçları kıyaslanarak belki bu trendler anlaşılabilir.

Başarılı örnekler ve bu sorunu ortadan kaldıran ülkeler ya da azaltan ülkelere yönelik sorunuza dönecek olursak; aslına bakarsanız bu sorunun ortadan kaldırıldığı bir ülke örneği maalesef ki yok ancak İsveç, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri ve Finlandiya'da çok başarılı uygulamalar olduğunu ve bu sorunun nispeten her geçen gün azaltıldığını biz yapılan araştırmalarla görüyoruz.

BAŞKAN – Evet, burada şimdi iki tane araştırma sonucu var: Birisi, “Çocuklara kötü muamele bölgedeki şiddetin gizli kalmış bir şeklidir.” diye başlayan; bu, Avrupa ülkeleri mi?

Toplamına baktığımız zaman yüzde 96,3 çıkıyor. Bu, çocuk istismarının kendi içindeki oranları mı; yoksa yüzde 96,3 çocuk istismara mı uğruyor? Birinci tablo...

Tekrar edeyim mi?

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Aslında bu noktada, bu istismarın yaşandığı bireylere baktığımızda tek bir istismar türünün yaşandığı durumlar görmüyoruz yani birden fazla şiddet türü ya da istismar türü aynı anda gerçekleşebiliyor. Örneğin, duygusal istismara baktığımızda, bunun yüzde 29,1 oranında olduğunu görüyoruz; ancak bu, bireyde sadece duygusal istismar gerçekleştiği anlamına gelmiyor, aynı anda farklı türde istismarlar ya da ihmallere de gerçekleşebilir bu durumda. Dolayısıyla, bu rakamları toplamak çok da doğru olmayabilir.

BAŞKAN – Evet, yine de yüksek bir rakam çıkışsa da yani şeye...

Bu 8 ülke, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu alttaki tablo, oradaki oranlara baktığımız zaman diğer 20 ülkeden biraz daha iyi olduğunu görüyoruz, rakamların biraz daha düşük olduğunu görüyoruz özellikle cinsel istismarda ama bir taraftan da sunumda şunu söylediniz: “Gelir ve ekonomik güç, ülkelerin ekonomik durumuna göre istismarın azaldığını ya da arttığını” söylediniz ama ekonomik durumu iyi olan yerde de cinsel istismarın yüksek olduğunu görüyoruz araştırmaya göre. O zaman, çelişik bir durum yok mu?

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Çok teşekkür ederim sorunuz için aslında çok önemli bir konuyu belirttiniz. Bu noktada iki çalışma arasındaki farkı belki vurgulamam gerekiyor: İlk çalışmaya baktığımızda, ilk rakamlara baktığımızda, burada 20 Avrupa ülkesinde gerçekleştirilen 100 çalışmanın sonuçlarının bir araya getirildiğini ve yorumlandığını görüyoruz. Ancak bu çalışmalar toplumun genelini yansıtan çalışmalar; dolayısıyla, daha yüksek oranlar görebiliyoruz ilk çalışmada. Ancak ikinci çalışmaya, Türkiye'nin de arasında yer aldığı 8 ülkeden sonuçları içeren çalışmaya baktığımızda, bu çalışma sadece üniversite öğrencileri arasında yapılan bir çalışma. Daha özel bir gruba odaklanıyoruz, daha spesifik, nispeten eğitilmiş ve büyük ihtimalle geleceğin orta gelir düzeyinde yer alacak bir grubu dile getiriyoruz. Dolayısıyla çalışmalar arasındaki farklılıklar bundan kaynaklanmış olabilir.

BAŞKAN – Evet, bir de Nurhayat Hanım ile Burcu Hanımın çocuk evliliklerle ilgili sorusu olmuştu. Dünyada evlilik yaşı nedir, ne olmalıdır Dünya Sağlık Örgütüne göre?

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Sanırım bu sorunuza yanıt verecek kişi ben değilim.

BAŞKAN – Dünya Sağlık Örgütüne göre ne olmalıdır?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 9

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi 18 yaş ve üzeri olarak belirtmiş evlilik yaşını. Ancak gene aynı sözleşmeye baktığımızda çocukların yeterince bilgilendirildiği durumlarda ve özgür iradeleriyle, hür iradeleriyle karar verebildikleri durumlarda ebeveyn onamasının, rızasının da alınmasıyla birlikte Hükümet yasaları kapsamında bazı istisnalar da olabilir.

BAŞKAN – Evet, istisnalar var zaten. Türkiye’de 18’dir, ebeveynin rızası olursa 17’dir, olağanüstü hâllerde de mahkeme kararıyla 16’dır ama Avrupa ülkelerine bakıyoruz, Türkiye’den daha düşük yaşlarda evliliğe müsaade eden İspanya var, Almanya var, İngiltere var, Amerika var. Gerçi Amerika Çocuk Hakları Sözleşmesi’ni imzalamayan bir ülke ama.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Çok teşekkürler, aslında bu konu oldukça önemli bir konu ama dediğim gibi, ben yorum yapabilecek bir pozisyonda değilim. Ben 28 yaşında evlendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz. Biz de 30 yaşında evlendik, sizin durumunuz daha iyi demek ki.

Jülide Hanım, buyurun.

JÜLİDE SARIEROĞLU (Ankara) – Sunumunuz için çok teşekkür ediyorum.

Aslında birçok arkadaşımızın değiştiği hususlarla ilgili notlarım vardı, onları atlayarak, sadece bu anketle ilgili her ne kadar kafamız karışsa da her iki anketteki rakamların boyutlarıyla ilgili kendi adıma şu sonucu çıkardım: Gerçekten dünya açısından bu ciddi bir problem, bütün ülkelerin de bu konuyla ilgili çok daha fazla çaba sarf etmesine ihtiyaç var, daha fazla tecrübe paylaşımına ihtiyaç var. Bu anlamda rakamlarla ilgili o kafamı karıştıran hususlara değinmeyeceğim. Sadece cinsel istismar, kötü muamele ya da şiddet olayları yaşandıktan sonraki boyutla ilgili birkaç tane sorum olacak. Özellikle kötü muamele ve şiddetin önlenmesi anlamında yapılması gerekenler çok önemli. Bunlarda ilk önceliği de kurumlar arası iş birliği ve koordinasyon oluşturuyor. Diğer taraftan bu vakaların yaşanmasında bu ilk müdahale ekibinin bakış açısı, onların konuyla ilgili yapacakları çalışmaların da çok önemli olduğunu düşünüyorum kriz ekibinin. Bu anlamda dünya uygulamaları içerisinde somut bir model var mı? Kötü muamele ve şiddetin önlenmesi kapsamında kurumlar arası koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması açısından ya da ilk müdahale, kriz ekiplerinin çalışma modelleri açısından; bunlarla ilgili deneyimler hakkında bize bilgi verebilir misiniz? Bu anlamda ülkemiz açısından faydalı olacağını düşünüyorum.

Diğer taraftan ben bu Komisyonumuza gelen birçok akademisyenimize, konuşmacı, uzmana sordum bu kimyasal katrasyonla ilgili, Dünya Sağlık Örgütü’nün ben görüşünü merak ediyorum. Bununla ilgili dünya uygulamaları nelerdir? Kimyasal kastrasyon, bu sanıklarla ilgili, şiddet uygulayan, tecavüz uygulayan hem kadın anlamında hem çocuk anlamında, bunlarla ilgili dünyadaki uygulamalar ve Dünya Sağlık Örgütü’nün bu konudaki bakış açısını merak ediyorum. Bununla ilgili bilgi verebilir misiniz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAM DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Somut örneklerle ilgili sorunuz: Aslında bu noktada çok sektörlü eylem planı örnekleri mevcut elimizde, Finlandiya’dan, İsveç’ten, Birleşik Krallık’tan başarılı bir şekilde uygulanan ve olumlu sonuçlar veren örnekler mevcut. Bu eylem planları kapsamında aslında “Hangi sektörlerde kimler ne yapmalı?”, “Hangi düzeylerde devreye girmeli?”, “Hangi eylemlere başvurulmalı?” gibi tanımlamalar mevcut ancak tabii ki bunlar tamamıyla ülkelere özgü eylem planları ve tanımlamalar çünkü ülkeden ülkeye bağlamlar değiştiği için ülkelerin kendi çözümünü kendilerinin bulması gerektiğini bu noktada düşünüyoruz. Bununla ilgili Dünya Sağlık Örgütü olarak bizler “Önleme programları nasıl uygulanmalı?” yönünde bir rehber geliştirdik; bunu da sizlerle paylaşabilirim. Önümüzdeki dönemde ağustos ayında bu noktada çocuklara yönelik kötü muameleye yönelik araştırmalar ve “Sürveys nasıl yapılmalıdır?” yönünde de bir rehber yayımlamayı planlıyoruz, bunu da sizlerle paylaşırız.

Gene önümüzdeki dönemde “Eylem planları nasıl hazırlanır?” yönünde bir rehber hazırlamayı planlıyoruz. Bu rehber kapsamında da başarılı ülke örneklerine, çok sayıda ülke örneğine yer vermeyi düşünüyoruz; bunu da sizlerle paylaşırız.

İkinci sorunuza dönecek olursak: Aslında Dünya Sağlık Örgütü halk sağlığı konusunda çalışmalar yürüten bir Birleşmiş Milletler uzmanlık kuruluşu olduğu için belki de bu soruya bizim yanıt vermemiz çok doğru olmayabilir, Birleşmiş Milletlerin diğer kurumlarıyla bu konuyu görüşürseniz daha doğru bir yanıt alabilirsiniz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Fatma Hanım, siz mi mikrofona bastınız?

FATMA BENLİ (İstanbul) – Evet Başkanım, müsaadenizle tekrar söz alacağım.

Özellikle iyi uygulama örneklerine ihtiyacımız var. Örneğin, Türkiye’de çocuk izlem merkezleri var yirmi yedi ilde. Savcılık soruşturması esnasında cinsel istismara uğrayan çocuk adliyeye gitmiyor, savcı karşısına çıkmıyor, çocuk izlem merkezlerinde sosyal çalışmacıya yaşadıklarını anlatıyor, ayna arkasında da savcı ve diğer yetkililer onu izliyorlar.

Benim önce öğrenmek istediğim husus: Bunun başka örnekleri var mı, dünyada farklı ülkelerde uygulanıyor mu? Biz bu sistemi sadece soruşturma aşamasında kullanabiliyoruz ama yargılama esnasında çocuk bir defa mahkemeye gitmek durumunda kalıyor; bu da onun tekrar aynı travmayı yaşamasına sebebiyet veriyor. Eğer başka ülkelerde uygulaması varsa onların, yargılama aşamasında istismara uğrayan çocuğun ifadesinin alınması ama aynı zamanda sanığın haklarının korunması için nasıl bir sistem öngördüklerini bilmek istiyoruz; bu, bizim için olumlu bir örnek teşkil edecektir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyona : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 10

Bir de, daha demin hemşireyle ilgili olan sorum diğer sorular arasında kaynadı, evlere giden hemşire özel sorular soruyor mu, bununla ilgili en azından kısa bir bilgilendirme mi yapılıyor, Sağlık Bakanlığıyla ilgili bir çalışma mı yapılıyor? Bunun detaylarını bilirsek Türkiye’de örnek, emsal sunmamız daha kolay olacaktır.

Teşekkürler.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAMI DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – “İstismara maruz kalan çocukların ifadesi alınırken uygulanabilecek en iyi yöntem nedir?” sorunuza aslında bu konuda geliştirilmiş olan çok geniş kapsamlı rehberler mevcut “Çocuk dostu mahkemeler nasıl olmalı?” gibi. Dünya Sağlık Örgütü olarak bizim Cenevre Merkez Ofisimiz de bu yönde çalışmalar yürütmekte hâlihazırda. Önümüzdeki yıl bu çalışmalara son hâlinin verilmesi ve paylaşılmasının planlandığını biliyorum. Aslında, bu noktada, dediğim gibi, biz Dünya Sağlık Örgütü olarak halk sağlığı üzerine odaklanan bir kurum olduğumuz için, daha yoğunluklu olarak çocuklar ve çocuk hakları üzerine çalışmalar yaptıklarından UNICEF’e bu sorunun sorulmasının çok daha doğru olduğunu düşünüyorum.

Hemşirelerin ev ziyaretleriyle ilgili sorularınıza dönecek olursak, bu hemşireler bu alanda özel olarak eğitim alan hemşireler, özellikle ebeveynlere çocukların olumlu bir ortamda nasıl yetiştirilmesi gerektiğiyle ilgili eğitimler sağlayan, çocukların cezalandırma yerine ödüllendirme yöntemiyle yetiştirilmesi gerektiği yönünde eğitimler veren hemşirelerden bahsediyoruz. Gene bu noktada aslında gidilen evdeki duruma göre hemşirelerin yaklaşımı değişkenlik gösterebiliyor. Örneğin işlev bozukluğu olan bir çocuğun bulunduğu bir eve gittiklerinde ebeveyne sundukları eğitimler ve onların bilgilendirilmesi süreci daha farklı olabiliyor diğer evlerden, bilişsel bir terapi uygulayabiliyorlar. Bununla birlikte, özellikle bu noktada bu ailelerin sosyal ağlara da erişiminin de kısıtlı olduğu dikkate alınsa eğer aile sosyal bir yardım alma statüsündeyseniz ve almıyorsa bu ailelerin bu yardım kuruluşlarıyla bağlantısının sağlanması, bu sürecin kolaylaştırılması, onlara yardımcı olunması gibi roller de üstlenebiliyor bu hemşireler. Bununla birlikte, sağlık hizmetleri konusunda daha kapsamlı bir hizmet alabilmeleri için de gerekli bağlantılar kurulabiliyor hemşireler tarafından. Ruhsal bir hastalığı olan ya da alkol sorunu olan bireylerin yer aldığı hanelere yapılan ziyaretlerde de yine “Gerekli tedaviye erişim için nerelere başvurulmalıdır?”, “Kimlerden destek alınmalıdır?” yönünde ebeveynler bilgilendirilerek bir kolaylaştırıcı rolü üstlendiğini görüyoruz hemşirelerin.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAMI DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Bu noktada özellikle ev ziyaretleriyle ilgili bildiğim kadarıyla Sağlık Bakanlığı bir pilot uygulama gerçekleştirmekte hâlihazırda. Belki bu pilot uygulamanın bir değerlendirilmesinin yapılması ve gözden geçirilmesi sonrasında bu uygulamanın yaygınlaştırılması yapılabilir, daha geniş kapsamlı bir uygulaması yapılabilir. Elimde bununla ilgili yayınlar da mevcut. Bunları da sizinle paylaşabilirim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Ayşe Hanım, sizde sıra.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon)- Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sunum için de teşekkür ediyorum.

Benim iki tane sorum olacak. Bir tanesi, Türkiye’nin de aralarında bulunduğu 8 ülkeyi tespit ederken bu ülkeler arasındaki ortak bağlantıyı ne şekilde tespit ederek bu ülkeler seçildi? Çünkü baktığım kadarıyla din bağlantısı yok, gelişmişlik bağlantısı direkt yok, neden bu 8 ülkenin ortak bir istatistiksel çalışması yapılmış, bunu öğrenmek istiyorum.

İkinci olarak, sunumda güvenli okuldan bahsetmişsiniz. Güvenli okuldan ne anlamalıyız ve bir okulda ne tür düzenlemeler yapıldığında o okul güvenli okul hâline gelir?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ AVRUPA BÖLGE OFİSİ ŞİDDET VE TRAVMALARIN ÖNLENMESİ PROGRAMI DİREKTÖRÜ DR. DINESH SETHI – Türkiye’nin de içinde yer aldığı 8 ülkeyle ilgili sorunuz, aslında biz bu ülkeleri seçmedik, bu ülkeler bizi seçti diyebiliriz, ülkelerin başvurusu üzerine bu araştırmalar bu ülkelerde yapıldı, dolayısıyla ülkeler arasında bir bağlantı yoktu zaten.

Güvenli okulla ilgili tanımlamaya gelecek olursak, belki bu noktada örnekler verebilirim. Örneğin Norveç’te ve Finlandiya’da çocuklar arası akran şiddetinin önlenmesine yönelik, önlenmiş okullar açılmış durumda ve buna yönelik özel programlar yürütülmekte bu okullarda çünkü bildiğiniz gibi okul ortamlarında akran şiddeti de oldukça önemli sorunlardan biri. Bununla birlikte toplumsal cinsiyeti ele alan, özellikle toplumsal cinsiyet konusuna odaklanan okullar mevcut bazı ülkelerde. Bu noktada okul öncesi eğitimin de oldukça önemli olduğunu düşünüyoruz. Dolayısıyla, okul öncesi eğitim kapsamında çocukların sosyal becerilerinin geliştirildiği, sorunlarla baş edebilme becerisinin çocuklara verildiği özel programların uygulandığı okul öncesi eğitim ortamları da gene güvenli okul olarak tanımladığımız uygulamalardan biri.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Hatice Hanım, buyurun.

HATİCE DUDU ÖZKAL (Afyonkarahisar) – Öncelikle, sunumunuz için teşekkür ediyorum.

Bu evlere giden hemşireler başarılı bir yöntem olarak bahsedildi. O konuda şu anda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının ASDEP isimli yeni bir projesi başladı. Eve giden hemşireler aşı ve sağlıkla ilgili konularla ilgilenecek ama sosyal çalışmacılar bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 11

projeyle evdeki sosyal problemlerle ilgili konularla ilgilenecek. Ben Türkiye’de bu çalışmanın başarılı bir çalışma olduğuna inanıyorum. Uygulamaya geçtiğinde de iyi sonuçlar alacağımızı düşünüyorum, bunu bilgi vermek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Hatice Hanım bilgilendirme yaptı.

Başka sorusu olan kalmadı.

Betül Hanım, Hocam, siz bir açıklama yapacaktınız.

Buyurun.

PROF. DR. BETÜL ULUKOL – Çok teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

Şimdi Dinesh’in sunumuna çok teşekkür ediyorum ama bazı konularda açıklama yapma gereği duydum. Şöyle: Öncelikle, şimdi hemşire tartışması olduğu için söyleyeyim, hâlihazırda Türkiye’de aile sağlığı merkezlerinden sağlık hizmeti yürüyor ve hemşirelerin daha önceden olduğu gibi ev ziyareti yapmaları söz konusu değil. Bir pilot uygulamadan bahsetti Dinesh ama öyle bir pilot uygulama benim de bilgim dâhilinde değil.

Şöyle bir şey yapılıyor: İlk 3 ila 5 yaş grubu çocukların sağlık izlemlerinin yapılması için bir izlem kartı hazırlandı. Bu izlem kartının hazırlanma çalışmasına bizden de pek çok insan –sosyal pediatri den- dâhil oldu. Onun içinde 4-5 maddeyle çocuğun ailede istismara uğrayıp uğramadığı, dayak yediği yemediği vesaire gibi ve muayene sırasında da birtakım belirtilerden yola çıkarak şiddete uğramış olabileceğine dair belirtilerin toplanmasına ilişkin bir çalışma yapılıyor. Rutin ağırlık ölçümü, boy ölçümü vesaire gibi fakat buradan elde edilen bilgi o kadar kısıtlı ki. Şimdi, Sağlık Bakanlığında o bilgiler gelecek bize Komisyonumuzun raporuna girer ama bilgi çok kısıtlı çünkü kayıt yapılmıyor çünkü eve gidilmiyor, aslında eve gidiliyor olması lazım. Eğer ev ziyaretleri şeklinde bir hizmet konursa bu sefer de bunu yapmak üzere çok yeterli personel olduğunu sanmıyorum çünkü Türkiye’de hekim başına düşen nüfus sayısı 3 bin, 2.500-3 bin. Çok az sayıda hekimin aile sağlığı merkezinde 1.500-2 bin kadar nüfusu var. Şimdi, bütün çocukları bunun içine kattığınız zaman oradaki hemşirenin, ebenin ev ziyareti yapması oldukça zor.

Sayın vekilin bahsettiği aile sağlığı sosyal hizmet uzmanı ya da sosyal çalışmacıların benzer misyonu yüklenerek çalışıyor olması, çalışabilecek olması bir çözüm olabilir ama ASDEP projesi de pilot olarak başladı, sonuçları nedir, ne kadar sonuç verebilir onu bilmiyorum çünkü o da bayağı deneyimli bir çalışma gerektiriyor.

Bir başka açıklama gereği duyduğum nokta da bu tedip hakkıyla ilgili, hani “corporal punishment” dediği ya da dayak dediğimiz, çocuğa dayanın yasaklanması dediğimiz noktada ortaya çıkıyor. Şimdi, eski Türk Ceza Kanunu’nda –aslında hâkim bey belki daha iyi anlatacak bunu ama ben hemen şöyle bir altını çiziyim- ailenin tedip hakkı diye bir hakkı var ve burada da işte bir miktar belki fiziksel eylemler kullanılabilir bunun için gibi. Son Türk Ceza Kanunu’nda bu yok fakat 232’nci madde diyor ki: “Annenin, babanın, öğretmenin ya da çocuğun eğitiminin ve terbiyesinden sorumlu olan kişilerin kullandığı tedip hakkı nedeniyle çocuğa zarar verecek boyutta bir şiddet uygulanması durumunda ceza alır.” Ama bu şiddeti belirleyen, şiddetin düzeyini belirleyen bir şey yok. Dolayısıyla, orada bir açık var, belki bu açığı doldurmak gerekebilir. Sanıyorum, Dinesh’in “corporal punishment”ın önlenmesine yönelik olarak yasa yok derken bahsettiği bu olsa gerek.

Bir de bu çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi eylem planıyla ilgili 2011’de Başbakanlık genelgesiyle “Çocuğa yönelik şiddet eylem planı yapılınsın.” diye bir emir çıkmış. Bu emir de bunu yapmak üzere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına verilmiş. 2011 yılında bir draft hazırlanmış –Betül Hanım da burada, bilgi verebilir o konuda- bayağı kalabalık grupların toplandı... 11 kere falan çalıştay yapılmış bununla ilgili ama bir draft çıkmış fakat o draft 2011 yılından sonra her sene güncellene güncellene gelmiş, 2015 yılının sonunda hâlâ imzalanmamıştı. Dolayısıyla, aslında böyle bir çalışma var ama çok hantal bir metin. Metnin güncellenmesi ve sanıyorum ki revize edilmesi gerekiyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Hocam.

Sorular bitti, açıklamalar da bitti.

Ben Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Şiddet ve Travmaların Önlenmesi Programı Direktörü Doktor Dinesh Sethi’ye sunumlarını yaptığı için çok teşekkür ediyorum, bizi bilgilendirdiler Dünya Sağlık Örgütünü çalışmaları hakkında, araştırmaları hakkında bizlere bilgi verdiler. Dünyada önemli bir sorun olarak ortaya çıkıyor çocuk istismarı. Dünya Türkiye’yle birlikte inşallah bu konuya çözüm bulma noktasında, tedbirler paketi anlamında gerekli çalışmaları yapmaya devam edecektir.

Şimdi Dünya Sağlık Örgütü Türkiye Temsilcisi Doktor Pavel Ursu kısa bir konuşma için söz istedi.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TÜRKİYE TEMSİLCİSİ DR. PAVEL URSU – Sayın Başkanım, değerli üyeler, hanımefendiler ve beyefendiler; bize bu fırsatı verdiğiniz ve davetiniz için çok teşekkür ederiz. Bunun yanı sıra, kapsamlı tartışmalar ve mükemmel sorularınız için de çok teşekkür ederiz. Maalesef, biz sorularınızın tamamına yanıt veremedik, aslında bunun sebebi de çocuğa yönelik kötü muamele ve çocuk istismarı konusunun çok aşamalı, çok sektörlü bir konu olması. Sadece Dünya Sağlık Örgütü olarak biz halk sağlığı bakış açısıyla tüm soruları maalesef ki yanıtlayamıyoruz. Çok fazla kurumdan çok farklı bakış açılarının sunulması ve farklı katkıların sağlanması gerekiyor tüm soruların cevaplanması için. Bu noktada süreçlerin ve kurumların birbirlerini tamamlayıcı bir rol üstlendiğini söyleyebiliriz. Özellikle çocuğa yönelik kötü muamele ve istismara baktığımızda farklı açılardan da yaklaşmamız gerektiğini düşünüyorum, özellikle bu konunun cezai boyutunun yanı sıra, eğitim başlığı da ele alınmalı, halk sağlığı başlığı da ele

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 12

alınmalı. Diğer boyutlarına odaklanırsak eğer olay gerçekleşikten sonra sonuçlarına yönelik atacağımız adımlardan ziyade bu olayı önlemeye yönelik neler yapabiliriz, buna yönelik daha kapsamlı bir tartışma içine girebiliriz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Doktor Serap Şener, Doktor Toker Ergüder; sizlere de çok teşekkür ediyoruz, çevirmenimiz Gül Menet, sizlere de çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Şimdi, ikinci bölümde, UNICEF, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonunun sunumuna geçeceğiz.

UNICEF dünyada çocuk haklarının en başta gelen savunucusu, Birleşmiş Milletler örgütü. Bizim konumuz da çocuk haklarıyla ilgili bir konu. Çocuklara yönelik her türlü istismar olaylarının araştırılması ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde 4 siyasi parti var, 4 siyasi partinin önerileri birleştirilerek bu konuda bir araştırma Komisyonu kuruldu. Bu kapsamda Komisyonumuz çalışmalarına yaklaşık iki aydır devam ediyor. Çalışmalar sırasında konunun hukuki boyutları, sosyal boyutları, eğitim boyutu, tıbbi boyutu; tüm boyutlarıyla ortaya koymaya çalıştık. Uzmanları dinledik, kamu kurumlarımızın temsilcilerini dinledik, çocuk istismarı alanında çalışma yapan sivil toplum kuruluşları var, dernekler var, bunların temsilcilerini –genelde akademisyenlerden oluşuyor bunlar- onları dinledik, hukukçularımızı dinledik ve bugün de Dünya Sağlık Örgütünü, sizden önce, dinledik. Şimdi UNICEF’i dinleyeceğiz.

UNICEF Türkiye Temsilcisi Philippe Duamelle sunum yapacak.

UNICEF Çocuk Koruma Bölüm Başkanı Patrizia Benvenuti aramızda. Hoş geldiniz.

UNICEF Kıdemli Çocuk Koruma Uzmanı Gökten Koçyıldırım aramızda.

Davetimize icabet ettiğiniz için tüm Komisyon üyelerimiz adına çok çok teşekkür ediyoruz sizlere.

Şimdi sözü UNICEF Türkiye Temsilcisi Philippe Duamelle’e bırakıyorum.

Buyurun.

2.- *UNICEF Türkiye Temsilcisi Philippe Duamelle’nin, çocuk istismarı konusunda UNICEF’in çalışmaları hakkında sunumu*

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; öncelikle sizlere teşekkür ederek başlamak istiyorum, bu fırsatı bizlere verdiğiniz için. UNICEF için her zaman parlamentolarla ve parlamento komisyonlarıyla çalışmak çok önemlidir çünkü biz parlamentoları çocuk hakları ve çocuk haklarının korunması anlamında ana paydaşlar olarak görmekteyiz.

Saygıdeğer Başkan, sayın üyeler; öncelikle biz şiddetten ne anlıyoruz UNICEF olarak, bununla başlamak isterim. UNICEF açısından çocuğa karşı şiddet özetle şunları içerir: Duygusal, fiziksel, cinsel şiddet, ekonomik ya da cinsel sömürü amaçlı her türlü insan ticareti, cinsiyet temelli şiddet, erken yaşta evlilikler, çocuk işçiliği, zorbalık -ki bunun içerisine sanal zorbalık da girer- fiziksel ya da duygusal olarak çocukların disiplinine yönelik birtakım şiddet eylemleri, örgütlü ya da çete şeklinde ortaya çıkan şiddet, silahlı şiddet ve her türlü diğer zarar verici pratiği biz şiddet olarak tanımlıyoruz. Bu bağlamda kısa tutmak adına, buna genel olarak çocuklara karşı şiddet diyeceğim. Genel olarak çocuğa karşı şiddete baktığımız zaman bunun aslında küresel bir fenomen, küresel bir durum olduğunu görüyoruz ve dünyada bu meseleyi tamamen çözebilecek ya da bundan masun olan herhangi bir ülke de bulunmamakta. Tabii ki çocukların her türlü şiddetten korunması Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin içerisinde yedirilmiş çok temel bir hak olarak öngörülmüş durumda. Bunun yanı sıra, başka uluslararası düzenlemeler, standartlar ve sözleşmeler de yine aynı şeyi içermekte ve aslında bakarsanız bütün bu hukuki düzenlemelere, normatif çerçeveye rağmen çocuğa karşı şiddet hâlâ çocuklar için çok yıkıcı bir gerçek olarak onların hayatında süregelmekte. Ve bu gerçek aslında onların ekonomik, sosyal koşullarına, kültürüne ya da dinlerine yahut da etnik arka planlarına bakılmaksızın çocukları etkilemekte.

Tabii şiddet dediğimiz zaman şiddet; evde, aile içerisinde, okullarda, bakım kurumlarında, adalet alanlarında, iş yerlerinde ve aslında toplumun içerisinde her yerde karşımıza çıkabilmekte. Küresel anlamda size bir resim vermek için bazı figürlere, bazı sayılara değinmek istiyorum. Sadece 2012 yılında dünya çapında cinayet vakalarından dolayı 95 bin genç ve çocuk -20 yaşın altındaki birey- hayatını kaybetti ki bu dünya çapında her 5 cinayet mağdurunun 1’i etmekte. Her yıl 10 çocuktan, dünya çapında 10 çocuktan 6’sı ki bu yüzde 60’ına tekabül eder, 2-14 yaşındaki 10 çocuktan 6’sı ki yaklaşık 1 milyar çocuktan bahsediyoruz dünya çapında, kendilerine bakan, kendilerine bakım sağlayan kişilerin fiziksel cezalandırmasına tabi tutulmakta. Aslında sizin kafanızı rakamlarla da çok karıştırmak istemiyorum, genel olarak 20 yaş altına referans vereceğim. Her yıl 20 yaşın altında 120 milyon genç kız bir şekilde cinsel ilişkiye zorlanmakta, yahut da diğer tip bir cinsel şiddete maruz kalmakta ki bu aslında kız çocuklarına yönelik şiddetin boyutunu gözler önüne seriyor. Sadece kız çocukları değil, tabii ki erkek çocukları da bu şiddetten etkilenmekte fakat farklı sebepler ki bunun içerisine bilhassa damgalanma ve ayrımcılık giriyor erkek çocukları söz konusu olduğunda küresel anlamda bir veriye sahip değiliz. Bu bağlamda da şunu söyleyebiliriz: Erkek çocuklarına yönelik şiddet aslında fazlasıyla ciddi şekilde raporlanmıyor yahut da gerçekten bu, rakamlara yansımıyor.

Birazcık da aslında şiddetin çocuklar üzerine ne gibi etkileri, ne gibi yıkıcı etkileri olduğundan bahsetmek istiyorum sizlere. Şiddetin çocuklar üzerinde etkisi çoğu zaman hayat boyu sürüyor ve yine çoğu kez nesilden nesile aktarılan bir bilgiyi beraberinde getiriyor.

Yine, benzer şekilde, aslında bir çocuk şiddete maruz kaldığı zaman, kendisinin ileride bir yetişkin olduğu zaman, şiddete maruz kalma yahut da bizzat şiddeti uygulama ihtimali de bir o kadar artıyor. Özetlemek gerekirse, şiddet döngüsüne maruz kaldığında çocuklukta şiddet kendisini tekrar üretiyor ve bu kendini yenileyen bir çembere doğru yol alıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 13

Şüphesiz, şiddet mağduru olmak aynı zamanda çok erken yaşlarda belli beyin gelişimine de olumsuz bir etkiye bulunuyor -ki eminim Dünya Sağlık Örgütünden gelen meslektaşlarımız da buna değmişlerdir sabahki oturumda- ve bunun yanı sıra çok ciddi ruh sağlığı problemlerini beraberinde getiriyor şiddet mağduru olmak. Bunun içerisinde depresyon, korku, anksiyete, öz saygı yitimi vesair birtakım sorunlar sayılabilir.

Aynı zamanda, şiddetin çocukların okul başarıları ve öğrenme becerisine yönelik de olumsuz etkileri var. Şüphesiz, bu durum onların okul başarılarına etki ediyor ve bunun da ötesinde aslında ekonomik bir etkisi var o da yetişkin bir birey hâline geldiklerinde, ciddi anlamda, üretken bireyler olma anlamında ekonomik bir etki, olumsuz bir etkiyle karşı karşıya kalıyor çocuklarımız.

Bildiğiniz üzere, UNICEF Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından çocuk haklarının korunmasından sorumlu bir Birleşmiş Milletler ajansı olarak görevlendirmiş durumda. Tabii ki bizim görevimizin temel rehberi Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve temel gayretimiz de burada düzenlenen çocuk haklarının temel, etik prensipler hâline gelmesi ve çocuklara yönelik davranışlarda uluslararası standartlar olarak kabul edilmesi. Bu meyanda, geleneksel paydaşlarımızla birlikte ki bunun içerisinde hükümetler var elbette ki hükümet dışı sivil toplum örgütleri var, özel sektör var ve şüphesiz parlamenterler de bu kapsamda. Biz çocuk koruma sisteminin bütün bileşenlerinin güçlendirilmesi için çalışıyoruz. Bu bileşenler arasında insan kaynakları, bütçeleme, hukuki mevzuat, standartlar, yönetim, hizmetlerin izlenmesi sayılabilir. Buradaki temel amacımız da çocuğa karşı şiddetin mümkün olan en erken dönemde teşhis edilmesi, mümkünse önlenmesi ve etkili bir şekilde bu şiddete yönelik tedbirlerin alınması.

Bu genel küresel girişten sonra aslında biraz Türkiye'den bahsetmek istiyorum ve sunumumun başında da söylediğim üzere çocuğa karşı şiddeti tamamen bitirebilmiş, bundan masun olan herhangi bir ülke bulunmamaktadır ve bu çerçevede de Türkiye'nin kendilerine özgü meseleleri bulunmakta. Bu bağlamda Türkiye'de de kimi zaman şiddetin farklı biçimlerine maruz kalabilmekte, yine bunun içerisinde fiziksel, duygusal, cinsel şiddet sayılabilir. Yine, çocuk işçiliği, insan ticareti, ekonomik ve cinsel sömürü vesaire bu kapsamdaki şiddet türleri olarak kısaca değinilebilir.

Bu bağlamda aslında durumu birazcık izah edebilmek adına Türkiye'de Türkiye'deki kurumlar tarafından yapılan bazı araştırmalara ilişkin verileri sizlerle paylaşmak istiyorum. Aile Bakanlığı tarafından yapılan bir araştırmada -ki, Türkiye Ergen Profili Araştırması 2013 yılında yapıldı- bu araştırmaya katılan 12-18 yaş aralığındaki çocukların yüzde 8 ila 10'u en az bir kere okulda, evde ya da sokakta fiziksel bir şiddete maruz kaldığını beyan etmiş. Yine, aynı araştırmanın sonuçlarına göre 12-18 yaş aralığındaki görüşülen çocuklardan yüzde 2'si en az bir kere cinsel şiddete okulda maruz kaldığını ve çoğunlukla diğer akranlarından bunun yöneldiğini belirtmişler. Yine, yüzde 3,4'lük bir oran böylesi bir cinsel şiddete sokakta maruz kaldığını ve çoğunlukla yabancılar tarafından maruz kaldığını söylemiş.

Adalet Bakanlığının 2015 istatistiklerine baktığımız zaman yaklaşık 25 bine yakın ceza davası açılmış cinsel istismar suçunu nedeniyle ve bunların yüzde 60'ı yani yaklaşık 14 bin dava mahkûmiyetle sonuçlanmış.

Yine, Aile Bakanlığı tarafından yapılan bir araştırma -bu sefer kadınlara ve genç kızlara gelecek olursak- şöyle bir veriyi bize gösteriyor. Görüşülen kadınların yüzde 7'si 15 yaşına gelmeden bir cinsel istismara maruz kaldığını beyan etmiş. Açıkçası, 2014 yılında Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü tarafından yapılan benzer bir araştırma da bir önceki araştırmadaki bulguları teyit eder nitelikte sonuçlar vermiş ve bu sefer aynı oranı yüzde 9 olarak tespit etmiş.

Bu sefer erkeklerin durumuna bakacak olursak Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2014 yılında yaklaşık 64 bin erkek çocuğu bir suçun mağduru olduğu gerekçesiyle kolluk kuvvetlerine başvurmuş ve bunların 1.400'e yakını cinsel suçlar nedeniyle mağdur olarak gelmiş kolluk kuvvetlerine.

Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması'na, baktığımız zaman 25 ila 49 yaş aralığındaki kadınların yüzde 22'si 18 yaşından önce evlendiğini ifade etmiş ve aslında bu bir trendi gösteriyor, rakamları biraz daha düşürür, parantezi biraz daha kapatır ve 20-24 yaş aralığındaki kadınlara bakarsak bu oranın yüzde 15'e gerilediğini düşünüyoruz ki bunlar da yine 18 yaşından önce evlendiklerini beyan etmişler. Burada ilginç olanı şu: Belli ki bu trend hâlen devam etmekte ama gidişatta bir düşüş var fakat şunu kabul etmek lazım ki erken yaşta evlilik trendi oldukça yavaş bir düşüş gösteriyor.

İnsan ticareti ve ticari amaçlı cinsel sömürüye baktığımız zaman özellikle coğrafi konumu nedeniyle Türkiye hem bir hedef ülke hem bir transit ülke hem de bir kaynak ülke bu cinsel ticari sömürüye maruz kalan çocuklar bağlamında. Aslında bakarsanız buna ilişkin çok somut, çok kesin bir verimiz yok ama Uluslararası Göç Örgütündeki meslektaşlarımız tarafından 2015 yılında yayımlanan bir rapora göre burada acilen önlem alınması gerektiğini ortaya koyan belli trendlerin, eğilimlerin olduğunu görmek mümkün.

Tabii ki çocuk işçiliği meselesine bakarsak ki bu da bir mesele Türkiye'de. Yine, TÜİK'in en son araştırmasına göre, 2012 yılında yapılan araştırmasına göre 890 binin üzerinde çocuğun bir şekilde bir ekonomik aktiviteye dâhil olduğunu görüyoruz.

Eğer müsaadeniz olursa çocuk işçiliğinden bahsetmişken burada ayrı bir parantez açmak isterim. Bu da Suriyeli mülteci çocuklara ilişkin. Hepimiz biliyoruz ki, Türkiye bu konuda kapılarını açarak çok cömert bir cevap verdi bu krize ve şu anda 2,7 milyona yakın mülteciyi misafir ediyor ve bunların yarısı çocuk. Elbette ki birçok farklı şiddet türünün içerisinde bu çocuklar ciddi olarak risk grubundalar ve çocuk işçiliğinin yanı sıra erken evlilik, çocuk evlilikleri gibi risklerle karşı karşıyalar. Tabii, bizim elimizdeki veriler ve alan gözlemlerimiz bize şunu da gösteriyor ki: Suriyeli çocuklar en kötü biçimdeki çocuk işçiliğine maruz kalıyorlar. Bunların içerisinde mevsimlik tarım işçiliği var, küçük ya da orta ölçekli işletmelerde çalışıyorlar, tekstil sektörü, ayakkabı yapımı, oto mekanik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 14

birtakım atölyeler ve elbette ki sokakta yaşayan, çalışan çocuklar da söz konusu. İlginç olan şu ki: Aslında tıpkı Türk çocuklar gibi benzer çocuk işçiliği risklerine onlar da, kendilerine özgü durumlarla birlikte, maruz kalmaktalar.

Peki, Türkiye bu konuya cevap olarak ne yapıyor? Biraz da ondan bahsetmek isterim. Elbette ki Türkiye'nin bu konuyla mücadelede bildiğim üzere birtakım stratejileri var. Elbette ki en başta ülkelerin buna ilişkin birtakım yükümlülükleri var. Özellikle Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 19'uncu maddesine göre ki burada ona referans vermek istiyorum. Her çocuğun gerek kendilerine bakım sağlayan gerekse yasal temsilcileri ya da her hangi bir kişinin bakımı altındayken şiddetin her türünden, -ki bunun içine fiziksel, ruhsal, yaralama, çocuk istismarı, ihmali, ihmali davranışlarla yapılan sömürü, cinsel istismar gibi türler girer- bu konulardaki şiddete yönelik olarak her devletin gerekli hukuki, idari, sosyal ve eğitsel tedbirleri alması beklenir. Özetle, bu bir çocuk hakkı ve çocuk nerede olursa kim tarafından bakılırsa bakılsın devletlerin çocukların korunmasını sağlamakla ilgili bir yükümlülüğü bulunmakta.

Şunu da söylemekten büyük memnuniyet duyuyorum ki: Aslında Türkiye bu konuda ciddi bir ilerleme de kaydetti geçtiğimiz on yıl içerisinde özellikle politika düzeyinde. Bunun göstergelerinden bir tanesi, şüphesiz, 2005 yılında kabul edilen Çocuk Koruma Kanunu. Hak temelli bir yaklaşım sağladı çocuk koruma alanına ve aynı zamanda korunma ihtiyacı içerisinde olan çocukların gerekli görülen, danışma, bakım, barınma, sağlık veya eğitim tedbirlerine yönlendirilmesine ilişkin birtakım usulleri de düzenledi. Yine benzer şekilde 2006'dan bu yana Türkiye'de özellikle şiddetli önleme merkezleri, çocuk izlem merkezleri, hastane temelli, üniversite temelli çocuk koruma merkezleri kuruldu. 2011 yılında çocuk koruma alanında icracı bir makam olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kuruldu. Yine, 2013 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bir Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nı kabul edip hayata geçirdi ve bu stratejinin, eylem planının izlenmesi amacıyla Çocuk Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulunu kurdu. Velhasıl belirtmem gerekir ki maalesef, bu strateji ve bu yapı tam olarak işlememekte ki buna ilişkin gözlemlerime tekrar ilerleyen bölümde geleceğim. Yine, birtakım uluslararası mekanizmalar da bu konuda çalışmaya devam ediyor.

Ben burada sunumumu çok uzatmamak adına sadece İnsan Hakları Konseyine değineceğim ki en son bu konuyla ilgili olarak Ocak 2015'te toplandı. Bu toplantı içerisinde konsey tarafından belli öneriler formülüze edildi ve bunlar kabul edildi Türkiye tarafından. Ben kısaca ilgililere değinmek istiyorum. Bunlardan bir tanesi, çocuğa karşı şiddetin önlenmesine yönelik ulusal bir strateji ve eylem planının geliştirilmesine yönelik çabaların hızlandırılmasıydı. Bir ikincisi, özellikle aile içi şiddetin önlenmesi ve erken yaşta zorla evliliklerin engellenmesine yönelik öneriydi. Bir sonuncusu da özellikle, kurulmuş olan Erken Yaşta Zorla Evlilikler Komitesinin yaptığı çalışmaların desteklenmesi ve güçlendirilmesine yönelikti.

Kıymetli üyeler ve Değerli Başkan, eğer izin verirseniz şimdi naçizane önerilerimizi sizlerle paylaşmak istiyoruz.

BAŞKAN – Tabii, çok önemli bu.

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMMELLE – Çok teşekkür ederim.

Önerilere geçmeden önce bunun bir arka planını sizlerle paylaşmak istedim, ki özellikle uluslararası anlamdaki önerileri, ulusal konteksti ve şu anda yapılan şeyleri hep beraber bir gözden geçirelim diye.

Bu konudaki ilk önerimiz şu olacaktır: Özellikle, çocuğa karşı şiddetin önlenmesine yönelik ulusal strateji ve eylem planı mutlaka biraz daha güçlü hâle getirilmeli, daha net hedefler ortaya konulmalı, göstergeleri netleştirilmeli, farklı paydaşlar arasındaki görev dağılımı çok iyi belirlenmeli ve şüphesiz bu stratejinin izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik hedefler ve sorumluluklar da açık şekilde bu stratejide yer almalı. Bunun yanı sıra, stratejinin mutlaka bir bütçesi olmalı ve belirli fonların, belirli bütçelerin ayrıldığından emin olmalıyız. Son olarak da farklı paydaşlar arasındaki iş birliğine yönelik, eş güdüme yönelik mekanizmaların hem merkez hem de yerel düzeyde kurulmuş olmasını elzem görüyoruz.

Hâlihazırda bu konudaki Türkiye'deki ulusal mevzuat, özellikle çocuk koruma alanındaki ulusal mevzuat oldukça parçalı durumda. Bize göre, bu mevzuatın tümüyle gözden geçirilmesi ve uluslararası standartlar bağlamında tekrar ele alınması da yine yararlı olacaktır.

Sunumumda da bahsettiğim üzere, aslında elimizde belli veriler var ve bunları kullanıyoruz fakat her zaman veri toplama ve araştırma konusunda daha iyisini yapmak için bir alan olduğunu düşünüyoruz. Sanıyorum, buradaki herkes hemfikir olacaktır ki ne politika üretirsek bunun bir kanıta dayalı olması gerekir. Buna karşılık, şu anda Türkiye'de çocuğa karşı şiddetin gerçek hacmini ve tüm boyutlarını tam olarak bildiğimizi söyleyemeyiz ve tabii ki bu alanda araştırma ve çalışmalar bu yöndeki politikaları da olumlu etkileyecektir. Şurası bize göre zaruri ki: Bu konuda özellikle farklı sektörlerden toplanacak veriler, mağduriyetlere ilişkin eğilimler ya da yönelimler aynı zamanda istismara yönelik eğilimlere ilişkin olarak bize çok ciddi bir veri sağlayacak ve onları daha iyi anlamamızı sağlayacak. Biraz daha netleştirmek isterim müsaadeniz olursa bu kısmı. Özellikle bizim şu konularda araştırmalara ihtiyacımız var: Şiddetin temel nedenlerini belirlememizi sağlayacak araştırmalar, ikincisi, çocuk koruma sisteminin farklı sektörlerde -ki bunların arasına sosyal refah, eğitim, sağlık, kolluk ve yargı örnek olarak verilebilir- nasıl çalıştığına ilişkin bir değerlendirme yapmak. Ve nihayet şunu da değerlendirmemiz gerekiyor ki: Biz bu işe ne kadar bir bütçe ayırıyoruz Türkiye'de ve acaba eş güdüme mekanizmaları, koordinasyon mekanizmaları ne derece işlevsel, bunu da değerlendirmeye tabi tutmamız gerekir diye düşünüyoruz.

Tabii ki, hepimiz biliyoruz ki Türkiye eşsiz bir şekilde farklılıkları barındıran bir ülke ve dolayısıyla da bir ilden bir başka ile, bazen aynı il içerisinde çocukların durumları farklılık arz edebiliyor. Hâl böyleyken şunu da anlamak da yarar olabilir: Özellikle coğrafi farklılıklar ve toplumsal cinsiyete yönelik birtakım normlar farklı şiddet türlerini üretmeye yönelik nasıl bir etki bırakıyor bunu anlamaya yönelik çalışmalar da önemli.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016

Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 15

Burada çocukların adalete erişimi bağlamından bakarsak yine belli müdahalelerin yapılabileceğini görüyoruz. Bu anlamda, çocukların adalete erişim hakkı ve etkili birtakım çarelere ulaşma hakkını da güçlendirmek gerektiği kanaatindeyiz. Bilhassa, adalet alanına giren çocukların ikincil örselenmesini önlemek üzere hem adalet alanı içerisindeki çocuk dostu süreçleri hem de aslında hukuki yardım süreçlerini çocuklara özgü ve uzmanlaşmış hâle getirmemiz gerektiği kanaatindeyiz.

Hepimiz biliyoruz ki şiddet döngüsünü kırmak da oldukça zor ama bu alanda küresel anlamda yapılan iyi çalışmalar bize gösterdi ki bilhassa erken zamanda buna müdahale etmek ve önleme çalışmalarına yatırım yapmak çok daha önemli. Bu bağlamda, görüyoruz ki özellikle ailenin bütünlüğünü korumaya yönelik ve aileyi güçlendirmeye yönelik nakdi transferin ya da nakdi yardımların da içinde bulunduğu birtakım programlar, gerçekten şiddeti önleme bağlamında oldukça iyi sonuçlar ortaya çıkarabiliyor. Tabii ki, bu alanda çalışan profesyonellerin kapasitesi de başka bir mesele. Bu alanda çalışan uzman kişilerin yahut da profesyonellerin düzenli olarak kapasitelerinin yükselmesine ilişkin yatırımların yapılmasının önemli olduğunu düşünüyoruz. Bunun kadar önemli olan bir başka şey de az önce belirttiğim gibi, aileleri güçlendirmek ve hem ailelerin hem çocukların şiddetle karşılaştığında verecekleri karşılıklara yönelik olarak güçlendirilmelerini sağlamak.

Şüphesiz çocuğa karşı şiddetten bahsettiğimiz zaman bu alandaki bütün sorumluluğu olan kurumların harekete geçirilmesi önem arz ediyor. Bunlar arasında sivil toplum örgütleri de var, özellikle çocuğa karşı şiddet alanında çalışan sivil toplum örgütlerinin harekete geçirilmesi ve yine bağımsız birtakım izleme kurumlarının -ki buna örnek olarak Kamu Denetçiliği Kurumunu bilhassa da çocuktan sorumlu, çocuk hakları ve kadın haklarından sorumlu kamu denetçiliğinin- güçlendirilmesini verebiliriz. Elbette ki şu da çok temel bir nokta, o da olumsuz birtakım sosyal normlarla mücadele edilmesi; özellikle şiddeti doğuran sosyal normlarla mücadele eden bahsediyoruz bunu söylerken. Bunun içerisine bilhassa toplumsal cinsiyet temelli şiddet ve başka birtakım zarar verici pratikler dediğimiz şiddet türleri girebilir. Şüphesiz, bu sosyal normlarla mücadele edilirken Türkiye'nin kendine özgü koşullarını ve kültürünü de hesaba katmak önemlidir. Çünkü, eğer bir ülkedeki kültürü hesaba katarsanız alacağınız sonuçlar, hiç şüphesiz, daha etkili olacaktır. Biz her zaman şunu söylüyoruz: Çocuklar aslında bütün bu konuştuğumuz müdahaleleri pasif olarak alan bireyler değil, onlar hak sahibi bireyler, hakları var ve dolayısıyla haklarını koruma ve haklarını bilme noktasında güçlendirilmeleri de yine şiddetle mücadelede önemli bir strateji olabilir. Şüphesiz, bu onların dayanıklılığını artıracaktır ve özellikle çocuklardan bu işe başlarsak, ülke çapında çocuk haklarına saygı göstermeye yönelik bir kültür sağlanmasını da hayata geçirmiş oluruz.

Sayın Başkan, saygıdeğer üyeler; izniniz olursa doğrudan Parlamento'ya yönelik birtakım önerilerimizi de sizlerle paylaşmak isteriz.

Bu anlamdaki ilk önerimiz, daimî bir çocuk hakları komisyonunun Meclis içerisinde kurulması olacaktır. Şüphesiz, bu Komisyonun görevi, özellikle çocuk haklarının izlenmesinin sağlanması, düzenli olarak bu durumun rapor edilmesi ve birtakım öneriler dizisinin geliştirilerek bunların takibi olmalıdır.

Yine, başka bir önerimiz, Parlamento'nun ya da kurulacak olan daimî komisyonun çocuklarla da sistematik bir diyalogu gerçekleştirmesi ve onların aslında önerilerini alabilmesidir. Bu, örneğin, şu yolla yapılabilir: Her ilde, bildiğiniz üzere, çocuklardan oluşan çocuk hakları komiteleri var. Bu anlamda çocukların görüşünü sistematik almak da önemli diye düşünüyoruz.

Yine, Parlamento temsil yetkisi çerçevesinde özellikle bu konuda bir kamu söylemini geliştirebilir ve bilhassa şiddetin nedenleri konusunda bir farkındalık yaratabilirse bu da çocuk haklarına saygı kültürünün ortaya çıkarılmasında etkili olacaktır.

Bu konuda son olarak da çocuğa karşı şiddet bağlamında birtakım hukuki ya da yasal düzenlemeler yapılırken Parlamento'nun, uluslararası tavsiyeleri -ki bunların başında Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi gelir- sonuç gözlemlerini dikkate almasının uygun olacağını düşünüyoruz ki bunlar da zaten sunum sonunda sizlerle paylaşılacak tekrar.

Bu noktada aslında bizim önerilerimiz genel olarak bunlar. Saatime de bakıyorum ve burada durmak istiyorum. Eminim oldukça fazla soru olacaktır bu anlatılanlarla ilgili. Bu bağlamda, yapmış olduğum bu sunumun Türkçeye çevrilerek sizlerle paylaşılacağını da belirtmek isterim ve aynı zamanda sizlerden de Türkçe konuşmadığım için özür dilemek istiyorum.

BAŞKAN – Estağfurullah, ne demek.

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Bu bağlamda şunu da söylemek isterim sizlere: UNICEF tarafından Parlamentolararası Birlikte birlikte geliştirilen ve parlamentolarla UNICEF'in çocuğa karşı şiddet bağlamında nasıl çalışacağını gösteren bir kitapçığı da paylaşmak istiyoruz. Benim elimdeki İngilizceydi ama gördüğünüz üzere Türkçesi de var, sizlerle Türkçesini paylaşmak istiyoruz. Bu anlamda, nasıl çalışacağımıza ilişkin birtakım pratik bilgiler de içeriyor bu kitap ve bu noktada sizin Komisyonunuzda ve umuyorum ileride kurulacak olan çocuk hakları komisyonuyla beraber bu çerçevede çalışmalarımızı yürütürüz. Bu noktada, UNICEF temsilcisi olarak şunu söylemek isterim ki: Türkiye'de UNICEF'in bu konudaki kararlılığına ve bağlılığına da her zaman güvenebilirsiniz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz sunumunuz için.

Sunum Türkçeye çevriliyor ve tutanaklara Türkçe olarak geçiyor ve kamuya da açık, Meclisin İnternet sayfasından da herkes görebiliyor.

Teşekkür ediyoruz.

Şimdi sorulara geçelim.

Sayın Depboylu...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 16

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Öncelikle, sunumunuz ve verdiğiniz bilgiler çok değerli bizim için, teşekkür ediyorum.

1999 yılında yaşadığımız Gölcük depreminden sonra 2000'li yılların başında UNICEF ve Millî Eğitim Bakanlığı Psikososyal Okul Projesi adı altında ortak bir proje geliştirdi. Ben de o dönemlerde bu programın sahada uygulayıcısıydım. Öncelikle, çok güzel bir programdı, çok başarıya ulaştı ve bugün de hâlâ farklı sorunlarda sorunlara adapte edilerek kullanılmaya çalışılıyor. Ancak, belli konularda yetersiz kaldığına inanıyorum. Örneğin, çocuklara yönelik cinsel istismar çok spesifik bir konu. Daha farklı, daha kendine özgü müdahale planlarına ve uygulama stratejilerine ihtiyacı var diye düşünüyorum. Bütün bunları dikkate aldığımızda Psikososyal Okul Projesi'ne benzer -ki başarılı olduğunu bizzat kendim çalışarak gördüm- mevcut sorunlara, bahsettiğim sorunlara uygun yeni bir proje üretilmesi şansı var mıdır? Çocuklara yönelik her türlü istismarı dikkate aldığımızda bu daha da çeşitlendirerek ortaya konulan bir proje olabilir. UNICEF'in o projede olduğu gibi bir iş birliği yapma, katkıda bulunma şansı olabilecek midir?

Yine, benzer bir proje -bu çocuklara yönelikti- ailelere yönelik olarak -Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla birlikte de hazırlanabilir- daha topluma yönelik daha çocuktan ayrı farklı bir proje, eş proje gerçekleştirilebilir mi?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun.

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Çok teşekkür ediyorum Deniz Hanım ve özellikle de olumlu geri bildiriminiz için, 1990'lı yıllardan gelen bu programla ilgili olarak olumlu geri bildiriminiz için teşekkür etmek istiyorum.

Aslına bakarsanız verdiğiniz bu örnek çalışan ve belli bir kontekste çalışan programların yaygınlaştırılmasının gerekliliği bağlamında çok önemli bir örnek. Bildiğim kadarıyla bu psikososyal destek programının belli bölümleri zaten kullanılmakta bahsettiğiniz üzere ve aslında Millî Eğitim Bakanlığının bu konuda böyle programların ana akım hâle getirilmesi için gerek okullarda gerek öğretmenlere yönelik olarak ciddi bir kapasitesi bulunmakta. Şu konuda da sizinle hemfikir olduğumu belirtmek isterim: Eğer biz bu psikososyal müdahaleyi ana akım hâline getirebilirsek bütün okullarda bu, şüphesiz, şiddetin önlenmesi ve belirttiğiniz gibi özellikle farklı biçimleri bakımından, cinsel şiddeti de içeren farklı biçimlerin önlenmesi bağlamında çok ciddi bir katkı sağlayacaktır. Dolayısıyla, bu konuda hemfikirim sizinle. Bu çerçevede, aslında, bahsettiğimiz programlar sunumda da bahsettiğimiz sosyal normların tespit edilmesi ve değiştirilmesi anlamında da yararlı olacaktır çünkü çocuk haklarına yönelik bu tip değerleri okuldan itibaren bütün çocuklara veriyor olacağız ve şüphesiz, sizin de belirttiğiniz üzere, aslında ana, babaların da bundan faydalanmaları gerektiğini ben düşünüyorum. Biz Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla bu anlamda ilginç bir program da geliştirdik. Bizim “iyi ebeveynlik” yahut da “iyi ana babalık” ya da sadece “ana babalık eğitimi” dediğimiz bir eğitim bu. Temel olarak ana babaların çocuk hakları ve çocukların maruz kalabilecekleri birtakım sorunlara yönelik iyi ebeveynlik becerileri konusunda bilgilendirilmesine odaklanıyor bu program. Bunu biz çoğunlukla Suriyeli mültecilerin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdik ama birçok da öğrendiğimiz şey oldu bu çıktıdan. Dolayısıyla, belirttiğiniz üzere hem Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla hem de Millî Eğitim Bakanlığıyla bu konuda yapılabilecekleri keşfetmeye yönelik niyeti ben de taşıdığımı belirtmek isterim. Böylelikle bu, ana akım hâle getirebilir. Bundan da şunu kastediyorum: Düzenli bir ortak müdahale oluşturulabilir ve böylelikle önleme çabaları ciddi şekilde güçlendirilebilir diye düşünüyorum.

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Philippe Bey benden de sitayişle bahsetti, sağ olsun, ben o kısma girmeyeceğim müsaadeniz olursa.

BAŞKAN – Nasıl çevireceksin o kısmını?

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Ben her ne kadar burada çeviriyi yapsam da profesyonel bir...

BAŞKAN – Orayı başka birisi çevirmesi lazım.

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Ben de aynı zamanda bir hukukçuyum ve çocuk koruma uzmanı olarak çalışıyorum UNICEF'te. Dolayısıyla, “Ekleme istediğin bir şey var mı?” diye sözü bana verdi. Aslına bakarsanız bu ebeveynlik aile eğitim programı Aile Bakanlığı tarafından Türk ailelere de bu uygulanıyor ve başarı elde edildiğini biliyoruz fakat sunumda da bahsedildiği üzere, bunun izleme ve değerlendirmesini yapmak birtakım çıkarımları sağlamak adına iyi olabilir diye düşünüyorum.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Yaygınlaşmadı, çok spesifik, kısa gruplara...

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Aynen, o yüzden belki de değerlendirmek lazım.

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Çok haklısınız zaten aslında bu aile programının üzeri biz de Suriyelilere özgü diğer aile programını geliştirdik ama bu aile programlarının yaygınlaştırılması ve tüm topluma yayılmasını sağlamak mühim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Benli...

FATMA BENLİ (İstanbul) – Sunumdan ve konuda yapılan çalışmalardan ötürü teşekkür ederim. Ben birazdan çıkmak zorundayım o yüzden özür diliyorum.

Sadece, Dünya Sağlık Örgütüne sorduğum bir soruyu size de yinelemek istiyorum. Biliyorsunuz, Türkiye'de çocuk izlem merkezleri var ve soruşturma esnasında cinsel istismara maruz kalan çocuklar savcıyla karşı karşıya kalmıyorlar. Sosyal hizmet uzmanı çocuktan ifadesini alıyor, savcı ve diğer yetkililer de ayna arkasından görüntüleri alıyor ve ilk dava aşamasında da kameraya alınan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 17

kayıtlar dikkate alınıyor. Dolayısıyla, çocuk bir daha örselenmiyor. Bunun başka ülkelerde uygulaması var mı? Çünkü bizim karşılaştığımız en büyük handicap, çocuk, yargılama aşamasında mahkeme karşısına bir kere çıkmak zorunda ve sanık vekilleri yüzünden çok incitici sorulara muhatap olabiliyorlar. Ayrıca, kayıtlara geçtiği için, gizlilik kararı alınsa bile başkaları tarafından deşifre olma ihtimali var; travma bir daha yaşanıyor.

Bu noktada, sanığın adil yargılanma hakkını koruyan, çünkü onun hakları için bunu yapmak zorundayız, ama çocuğun da tekrar örselenmesine engel olan bir dünya örneği varsa, bundan bize bahsederse sevinirim.

Teşekkürler.

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Fatma Hanım, öncelikle çok teşekkür ediyorum sorunuz için.

Elbette ki dünyada bu konuya ilişkin farklı örnekler var ve bunların mevzuata dâhil edilmesi gerekiyor, tabii mevzuata dâhil etme de bu anlamda parlamenterlerin görevi.

Bahsettiğiniz üzere, bu çocuk izlem merkezleri aslında bu ikincil travmayı önlemek adına iyi bir model çünkü doğru hizmetler sağlanmazsa bahsettiğiniz üzere çocuklar sanıklarla yüz yüze gelip ikinci bir travma yaşayabiliyorlar.

Bazen de bu sistemler olabiliyor ama yeterince yaygın şekilde hayata geçmemiş olabiliyor. Yahut da yeterince bilinmiyor, kullanılmıyor. Bazen de bu usul ve kurallar yeterince, bunu uygulaması gereken profesyoneller tarafından saygı görmüyor, uygulanmıyor.

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM - Bu konuda Philippe Bey sözü bana bıraktı, hatta "Benim ülkemden de istersen olumlu ya da olumsuz örnek verebilirsin." dedi; Fransadan.

Efendim, aslında benim uzmanlığım çocuk adalet sistemi ve bunun çok doğru bir soru olduğunu düşünüyorum ben de, çok teşekkür ediyorum.

Elbette ki dünyada farklı modeller var ve bu farklı modeller çoğu kez aslında hukukun önemli ikilemlerinden biri olan özgürlük, güvenlik ikilemine gelip takılıyor, adil yargılanma ve çocuğun korunması bu bağlamdaki önemli açmazlardan bir tanesi. Bazı ülkeler var ki çocuğa yönelik, mağdura yönelik bütün yargılama usulünü değiştirdi bu anlamda ve bizde biliyorsunuz Ceza Muhakemesi Kanunu mağdurlara da aynı şekilde uygulanır, özel hükümleriyle birlikte. Suça sürüklenen çocuklara ilişkinse biraz daha özgü bir hukukumuz var.

Bu anlamda bu konuyu çözebilen ülkelerin ilk yaptığı iş aslında mevzuatlarına uydurmak. Nasıl yapıyorlar bu işi de? Aslında, şöyle bir durum var: ÇİM benzeri modellerin aslında iyi uygulama örneklerinde kullanıldığını düşünüyoruz ama mesele zaten ÇİM benzeri uygulamalara yargı profesyonellerini getirebilmek. Türkiye'de maalesef CMK buna elvermiyor ve ben yaklaşık iki sene içerisinde 2 bin hâkim savcıyla çalıştım eğitimlerde; çok da niyetli değiller yani adliyeyi terk edip başka bir yere götürme noktasında.

Dolayısıyla, biz, geçtiğimiz yıllarda "Çocuklar İçin Adalet" diye bir proje yürüttük Adalet Bakanlığıyla ve bu sorunu gidermek adına da adliyelerde 23 il 26 adliyede 31 tane, çocukla adli görüşme odası kuruldu. Biz bunlara kısaca "ÇAGO" diyoruz ve bu ÇAGO'lar aslında adliye içerisinde çocuk dostu bir alan ve ikinci kez çocuğun SEGBİS uyumlu yani videokonferans yöntemiyle beyanının ikinci kez alınması gerektiği hâllerde, adliye içinde de olduğu için doğrudan mahkeme aslında görebiliyor çocuğun ifadesini ve sanık vekilleri de katılıp doğrudan soru sorabiliyorlar. Kendi içinde standartları gelişmiş, aslında, iyi bir modelimiz var ve bunun, ÇAGO'ların yaygınlaşması elzem. ÇAGO'lar ÇİM'leri ikame etmek için kurulan şeyler değil, aksine ÇİM'leri tamamlayıcı bir yöntem çünkü ÇİM'ler bilhassa istismar konularında, delili toplamak anlamında da uzmanlaşmış. Dolayısıyla da ÇİM ve ÇAGO modelinin işleyişinin Türkiye'de geliştirilmesi önemlidir diye düşünmekteyiz, buna hazır bir altyapı da olduğunu söylüyoruz. Şu anda Mağdur Hakları Dairesi Başkanlığıyla da zaten buna ilişkin bir yönerge çalışması yürüyor. Fakat yine burada uzmanlar ifadeleri savcının katılımı ve hâkimlerin katılımıyla alıyorlar ama belki bir noktada bu konudaki mevzuatı da gözden geçirmek iyi olabilir diye düşünmekteyiz. Farklı ülkelerde dediğim gibi bunu yaptılar ve bu odaları kullanmaktalar.

Belki Patrizia Hanım'ın da ekleyecekleri olabilir müsaadeniz olursa Başkanım.

BAŞKAN – Şimdi aşağıda yoklama olacak. Herhâlde söyleyecekleriniz var; bir ara verip, bir on dakika yoklamaya girip tekrar mı gelelim? Uzun mu ilave etmek istediği husus? Çünkü milletvekillerimiz yoklamaya indi tek tek, ayrıldılar.

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Ara verebiliriz isterseniz efendim.

BAŞKAN – O zaman, bir on dakika ara verelim, daha sonra tekrar gelelim.

Kapanma Saati: 13.57

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 18

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.20

BAŞKAN: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

BAŞKAN VEKİLİ: Fatma BENLİ (İstanbul)

SÖZCÜ: Erkan KANDEMİR (İstanbul)

KÂTİP: Jülide SARIEROĞLU (Ankara)

BAŞKAN – Toplantımızı açıyorum.

Komisyon üyesi milletvekillerimiz aynı anda Genel Kurul çalışmalarına da katıldıklarından ayrıldılar; ancak, tabii, tutanakları okuyacaklardır, inceleyeceklerdir. Sizin sunularınız, şimdi devam eden, sorulara verilecek cevaplar önemli; onlar, tutanakları daha sonra inceleyecekler.

Şimdi, siz söz talep etmişsiniz.

Buyurun.

UNICEF ÇOCUK KORUMA BÖLÜM BAŞKANI PATRIZIA BENVENUTI – Ben mümkün merteye kısa tutmaya çalışacağım, zaten meslektaşım bahsetti.

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM -Başkanım, siz bir şey ekleyecek misiniz sözünüzü kesmiş gibi olmayalım.

BAŞKAN – Siz tamamlayın ama soru olarak benim de bir iki sorum var.

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Tamam, isterseniz Patrizia Hanım tamamladıktan sonra hemen size geçelim.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

UNICEF ÇOCUK KORUMA BÖLÜM BAŞKANI PATRIZIA BENVENUTI – Aslında çok ilginç bir soru vardı ara vermeden önce özellikle ceza daveti sistemine giren çocukları ikincil örselenmeden nasıl koruyacağımıza ilişkin. Aslına bakarsanız, tabii ki bu, bahsedildiği üzere mevzuatta bir reformu ve aynı zamanda bu çerçevede çocuğun karşılaşabileceği risklerden korunmasını sağlayacak birtakım zırhların ortaya çıkarılmasını gerektirir. Burada da temel kuralımız, ifadenin ya da beyanın sadece bir kez alınması ve mahrem bir ortamda alınmasıdır. Burada tabii, hâkimlere de iş düşüyor. Hâkimler de çocuğun korunduğundan emin olmalı ve çok agresif çapraz sorgu yahut da doğrudan soru sorma yöntemlerinin çok fazla burada uygulanmamasını sağlama ödevi de var hâkimlerin. Dolayısıyla hem bir taraftan sanık için adil yargılanmayı hayata geçirirken, öteki taraftan da, bu çok da zor olan süreci yaşayan çocukların korunması bağlamında farklı modeller ve farklı yöntemler olduğunu söylemek isterim.

Eğer ilginizi çekerse, bu konuya ilişkin birtakım somut belge ve bilgileri de sizinle paylaşabiliriz. “Güney Afrika Modeli” bunlara bir örnek olarak verilebilir ve bu konuya ilişkin mevzuatı da her zaman sizinle paylaşmaktan mutluluk duyarız.

BAŞKAN – “Güney Afrika Modeli”nden kast...

UNICEF ÇOCUK KORUMA BÖLÜM BAŞKANI PATRIZIA BENVENUTI – Temel olarak, mesela “Güney Afrika Modeli”nde de bir kez sadece çocuğun ifadesi alınır ve o odada sadece sosyal çalışmacı bulunur. Bu sosyal çalışmacının bilhassa çocuğun gelişimsel özellikleri konusunda bilgisi bulunmaktadır ve çocuk sadece sosyal çalışmacıyla o odaya ki o odalar genelde mahkeme salonuna, duruşma salonuna bitişiktir; aynanın bir tarafındaki odaya sadece o çocuk ve sosyal çalışmacı yerleştirilir. Sosyal çalışmacının doğrudan hâkimle iletişimi bulunmaktadır. Bu özel olarak sadece sosyal çalışmacı ile hâkim arasındaki ikili bir iletişimidir ve dolayısıyla da hâkim, gelen soruyu filtreler sosyal çalışmacıya iletirken. Dolayısıyla, örneğin, savunma avukatlarından gelen çok sert birtakım soruları hâkim sosyal çalışmacının anlayabileceği bir şekilde yahut da ona uygun bir şekilde filtreler, sosyal çalışmacı da zaten çocuğu tanıyor olduğu için onun yaşına da uygun şekilde soruyu tercüme eder ve böylelikle bir iletişim kurulmuş olur. Çok agresif soruların da, bu anlamda zarar verebilecek soruların da önüne geçilmektedir böylelikle ve çocuğun ikinci bir kez ifade için mahkemeye gelmesi de kanunen yasaklanmıştır. Dolayısıyla, o tek şanstır ve çocuğun orada ifadesi bu usule uygun alınmak zorundadır bir kez olmak üzere. Aslında yapılan çalışmalar Güney Afrika’da gösterdi ki, bu sistemin iki çok temel başarısı var: Bunlardan ilki, özellikle cinsel istismar mağdurlarının ikincil örselenmesinde ciddi bir düşüş ortaya çıkması; ikincisi de şüphesiz, gerçekten iyi bir soruşturmanın yürütülmesi; özetleyebiliriz bu şekilde.

BAŞKAN – Avrupa’da durum nasıl?

UNICEF ÇOCUK KORUMA BÖLÜM BAŞKANI PATRIZIA BENVENUTI – Aslında, Avrupa’dan çok spesifik bir örnek verilmiş ama şunu biliyorum: İngiltere, Fransa, Almanya gibi bu alanda öne çıkan ülkelerin tamamı bu usulleri benimsemiş durumda. Tabii bu, ciddi mali yatırım da gerektiriyor; odayı ayıracaksınız, oraya kapalı devre sistem kuracaksınız, kamera koyacaksınız, vesaire ama çalışmalar aslında bu anlamda başarıya ulaşıldığını gösteriyor.

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Ben de bu konuda şunu söylemek isterim: Aslında Türkiye’deki az önce bahsettiğim ÇAGO’lar -ki İsviçre modeli esas alınarak tasarlandı- Avrupa’daki bütün ülkelerden daha gelişmiş bir sistemi içerisinde bulunduruyor çünkü doğrudan buradaki, Ankara’daki bir çocuk örneğin Diyarbakır Ağır Ceza

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 19

Mahkemesinde SEGBİS'le dinlenebilecek durumda. İş, sadece bunun mevzuatını ve sahiplenilmesini sağlamakta. Dolayısıyla, altyapı bakımından bu anlamda standartlarımız iyi durumda diyebilirim ki ÇİM, zaten...

BAŞKAN – Evet, Türkiye'deki model ÇİM'lerle ilgili.

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – ÇİM ve ÇAGO'lar efendim.

BAŞKAN – Biz ÇİM'i ziyaret ettik, Ankara Çocuk İzlem Merkezi ve uzmanımız da burada, o da belki ayrıntılı bilgi verebilir. ÇİM'ler, 2011 yılında Başbakanlık genelgesiyle kuruldu. 24 merkezde var, 24 ilde var ve planlanan yerler de var. Mağdur çocukların örselenmeden ifadelerinin alınması anlamında çağdaş bir sistem. Bir ihbar durumunda kolluk görevlileri sivil araçlarla mağdur çocuğu getiriyorlar, orada ortam, çocuğa uygun bir ortam ve belli aşamalarda sosyal çalışmacılar, psikologlar, diğer görevliler çocuğun ifadesini alıyor. Savcı oraya geliyor, aynalı odanın arka tarafından çocuğun ifadesini takip ediyor, soracağı soruları sosyal çalışmacıya soruyor, çocuk ile savcı karşı karşıya gelmiyor. Tabii oradan çıkacak rapor ve çocuğun ifadesi mahkemede değerlendiriliyor. Bizim mevzuatımıza göre Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 236'ncı maddeye göre tekrar ifade almadan o ifadeye göre karar verilebiliyor. Yargılama aşamasında tabii sanığın savunmasına göre başka soru sormak gerektiğinde mecburen çocuk, hâkim huzuruna tekrar getirilmek zorunda kalıyor. İşte bu durumda da o zaman, Göktaş Bey'in söylediği ÇAGO'ların bütün adliyelerde olması lazım; o ortaya çıkıyor. Türkiye modeli bu.

Şimdi benim de bu çocuk koruma konusunda koordinasyon ve eş güdüm, Philippe Bey buna değinmişti, eş güdümün öneme değinmişti, bizim bu konuda önemli bir sorunumuz var. Aile Bakanlığı bir başka boyutuna bakıyor, işte o bahsettiğimiz ÇİM'ler Sağlık Bakanlığına bağlı. İfadeyi alan savcı Adalet Bakanlığında neticede, onunla ilişkili, dolayısıyla bu koordinasyon hangi çatı altında, hangi bakanlık altında toplanmalı, ileri ülkelerde nasıl? Çocuk koruma koordinasyonu gelişmiş ülkelerde nasıl?

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Sayın Başkan, aslında bu konuda tabii ülkenin koşullarına göre ve ülkenin siyasi sistemine göre ülkeden ülkeye değişen modeller var. Genellikle şunu görüyoruz: Bir platform olmalı ve bu platform içerisinde çocuğa yönelik hizmetleri sunan farklı kurumlar yahut da farklı profesyoneller, farklı kurumlar bir araya gelebilmesi. Bazı ülkelerde sadece ulusal bir sistem var bu anlamda. Bazı ülkeler bunu yerleştiriyor, bazı ülkeler bölgelere yayıyor konunun özelliğine göre ve aslında temel prensip de şu: Farklı profesyoneller bir araya gelip vakaları değerlendiriyorlar, her bir vaka için ayrı ayrı değerlendirme yapıyorlar dolayısıyla modeller farklılık arz etmekle birlikte temel prensipler hepsinde, iyi modellerde aynı. Bunların bir tanesi, birinin bu toplantıyı toparlaması gerekiyor yani bir kişinin bunun sahibi olması ve o toplantıya çağırması gerekiyor.

İkincisi, istisnasız konuyla ilgili bütün profesyonellerin mümkünse rotasyon olmaksızın aynı masada etrafında -çünkü rotasyonda biliyorsunuz bir mesele- toplanması, herkesin orada bulunması gerekiyor.

Bir üçüncüsü de, ne karar verilirse verilsin bir vaka hakkında, bir çocuğun vakasını incelerken o vakayla ilgili mutlaka çocuğun yüksek yararına ilişkin bir değerlendirmenin her vaka için ayrı ayrı yapılması gerekiyor. Bu üç temel prensip üzerine, vaka incelemesi üzerine kuruludur iyi eş güdüm örneği gördüğümüz ülkeler.

BAŞKAN – Buyurun.

UNICEF ÇOCUK KORUMA BÖLÜM BAŞKANI PATRIZIA BENVENUTI – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Patrizia Hanım, hukukçu musunuz?

UNICEF ÇOCUK KORUMA BÖLÜM BAŞKANI PATRIZIA BENVENUTI – Ben bir hukukçu değilim ama işim gereğince hayatım boyunca hep hukukçularla, hâkimlerle ve savcılarla, avukatlarla çalıştım. Onlardan da çok şey öğrendiğimi düşünüyorum. Uzun bir hikâye ama toparlamaya çalışacağım, aslında ben siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler okudum ve özellikle sosyal refah alanı ve sosyoloji üzerine uzmanlaştım. UNICEF adına da çok farklı ülkelerde de çalıştım, şimdi de burada çalışma şerefini haiz oldum.

Çok hızlı belirtmek isterim ki, tabii çocuk koruma çok disiplinli bir alan ve bu anlamda da bu çok sektörlü alan çok ciddi bir koordinasyonu gerektiriyor. Her ülkenin yine yapısına göre değişimle birlikte bazı ülkelerde bu çok üst düzey bir yapıya bağlanıyor, genellikle doğrudan Cumhurbaşkanına yahut da Başbakanına bağlı koordinasyon yapıları olduğunu görüyoruz. Bu yapılarda sadece çocuk korumaya değil, genel olarak çocuk haklarına odaklanıyorlar aslında. Bazı ülkelerde de doğrudan çocuk korumaya odaklanan farklı düzeylerdeki yapılar var. Tabii, bunun avantajları var, dezavantajları var. Kritik olan şey şu: Her ne yapı olursa olsun bunun üzerinde, bu yapıdan bağımsız bir denetim mekanizmasının olması gerekir çocuk hakları konusunda. Dolayısıyla iki şeyi ayırmak gerekir, bir tarafta uygulama ve koordinasyon, diğer tarafta da izleme ve değerlendirme çünkü bu genel olarak bütün sisteme bir kuş bakışı sağlayacak olan şeydir.

BAŞKAN – Evet, çok faydalı oldu Patrizia Hanım'ın önerisi yani "Bir üst, çatı kuruluş olsun." diyor. Başbakanlığa bağlı olabilir. Uygulamayı yapan merkez koordinasyon merkezi ama denetimi yapan da bir kurul sivillerden oluşan, değil mi? Kamu, sivil karışık olabilir.

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Bazı yapılarda hani sivil toplum, yine bu yapıların bir kısmında hükümet kanadı oluyor, bir taraftan da sivil toplum katılıyor, beraber oluşturdukları kurullar var bazı yapılarda.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

"Ulusal mevzuat parçalı Türkiye'de." dedi Philippe Bey. Bu konuda tabii yine size atıf yapabilir Göktaş Bey, mevzuatla ilgili, tabii hukukçu, çocuk adalet sistemi konusunda çalışan bir arkadaşımız olarak size atıf yaparsa siz cevaplırsınız.

Şimdi, bu mevzuatın parçalı olmasını eleştirdi. Nasıl olması lazım? Mesela çocuk istismarı Ceza Kanunu'nda düzenlendi, Ceza Kanunu'nun ayrı bir maddesi sadece çocuk istismarı olarak düzenlendi, 2014'te de yeniden cezalarda bir artış yapıldı. İşin ceza boyutu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 20

o ama diğer, işte korunmaya ihtiyacı olan çocuklarla ilgili olarak Çocuk Koruma Kanunu' muz var, alınacak tedbirlerle ilgili; o ayrı bir kanun. İşte, çocuğun velayeti Medeni Kanunu' muzda düzenleniyor, Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu vesaire var, eski kanunlar. Sizin öneriniz nedir? Yani mevzuat açısından farklı alanlar, birisi hukuk konusu, diğeri ceza konusu, elbette ki ayrı ayrı yerlerde düzenlenebilecek hususlar. Dolayısıyla parçalı yasal mevzuattan kastınız nedir?

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Aslında küresel tecrübemiz bize şunu gösterdi: Bu konuda aslında farklı mevzuat parçaları eğer bir araya getirilirse daha iyi sonuçlar alınabiliyor çünkü yasa yapım süreci bazen belli dönemlerde ve belli bir çerçevede gerçekleşiyor, bazen de çok spesifik bazı olaylar sonrasında yasa ortaya çıkıyor. Ama bazen durup bütün mevzuata, bu şekilde çıkarılan mevzuata baktığınız zaman tartışmalı noktaların olduğunu görüyorsunuz. O zamanki belki de spesifik olaya cevap vermek adına belli şeylerin ıskalandığını görebiliyorsunuz. Dolayısıyla düzenli şekilde mümkünse bir durup, bir ara verip, bütün mevzuatı bu anlamda gözden geçirip tekrar bir toparlamakta biz fayda görüyoruz çünkü bu sayede eksikleri ortaya çıkarıyorsunuz, bu sayede güçlendireceğiniz yönleri ortaya çıkarabiliyorsunuz ve çoğu kez de bu konsolide edilmiş mevzuat uygulayıcılar bakımından da aranan şeyin daha kolay bulunmasına, daha etkili bir şekilde çalışılmasına sebebiyet veriyor.

Bu noktada, ben, birtakım somut öneriler vermek üzere aramızdaki hukukçu arkadaşımıza...

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM –Ki ben oluyorum. Bir kişi benden bahsettiğinde onu çevirmek çok güzel hakikaten.

Dolayısıyla, ben aslında bir örnek vermek isterim: Efendim, yaklaşık on senedir ben çocuk mevzuatı üzerine çalışıyorum ki aslında ciddi bir şekilde de Türkiye'deki çocuk mevzuatını bir araya da getirmeye çalıştık, böyle bir kitap ortaya çıktı. Hâkimlerimizde, savcılarımızda var, eğitimlerde de kullandık.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) - Kitaptan alabilir miyim?

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Tabii ki. Yani basımı tükendi ama mutlaka bu Komisyonla da paylaşabiliriz. Zaten ilk basımı martta yapmıştık, mayısta ikinci basımı yaparken revize etmek zorunda kaldık çünkü Türkiye'de biliyorsunuz hızlı değişiyor yasalar.

BAŞKAN – Ne zaman basmıştınız onu?

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Sanıyorum 2014'te efendim, 2014'te bastık, 2015 ya da 2014'te yine revize ettik.

BAŞKAN – O son değişikliklerden önce mi?

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Tabii ki değişiklikler...

BAŞKAN – Ceza Kanunu'ndaki değişiklikler.

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Ondan sonra bir hayli değişiklik...

BAŞKAN – Güncellemek gerekir.

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Kesinlikle güncellemek gerekir. Bunu da düzenli yapmakta fayda var. O çalışmada aslında bir kez daha bu parçalı yapıyı gördük.

Çok basit bir örnek vereceğim efendim, eğer müsaade ederseniz. Türkiye'de Çocuk Koruma Kanunu' nu kabul ettik 2005 yılında ama örneğin 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu olduğu yerde duruyor. Her ikisini aslında bir hukukçu gözüyle incelediğiniz zaman iki kanun arasındaki çocuğun koruma altına alınması yönteminin birbirinden farklı olduğunu ve ikisinin de şu anda yürürlükte olduğunu görmeniz mümkün örneğin. Dolayısıyla bazı illerde çocuklar valilik kararıyla koruma altına alınır, bazı illerde hâkim güçüyse o kararı hâkim verir yahut da en son yapılan değişiklikle yine Sosyal Hizmet Kanunu' nda, güya iki kanun arasında eş güdüm sağlanılmaya çalışıldı fakat bu sefer Çocuk Koruma Kanunu'nun bazı hükümleri uygulanamaz hâle geldi. Dolayısıyla bilhassa "Bugün Çocuk Koruma Kanunu'nun sorumlusu kim?" dersiniz -o dönemde komisyon çalışmalarını da baro adına yakından takip ettiğim için biliyorum- Adalet Bakanlığına kendini daha ait hissediyor örneğin. Öteki taraftan 2828 ise biraz daha Aile Bakanlığına hitap eden bir kanun gibi. Dolayısıyla buna ilişkin mevzuatımızla ilgili birçok örnek vermek mümkün. Söz gelimi, velayet öyledir, vesayet öyledir. Türkiye'de koruma altına alınan çocukla ilgili vesayet nasıl alınacağına ilişkin spesifik durum yoktur yahut da şöyle bir başka örnek verebilirim: Ceza Kanunu' nda geçen sene yapılan değişiklikle cinsel istismarın cezaları arttı. İstatistiklere baktığınız zaman vaka sayısı azalmadı, arttı. Hani beklenen sonuç ortaya çıkmadığı gibi yine bir toplumsal vaka üzerine bir yasama tasarrufu yapıldığı için Anayasa Mahkemesi geçenlerde biliyorsunuz bu kanunu iptal etti. Şimdi aynı kanunun tekrar yapılması gerekiyor. Dolayısıyla...

BAŞKAN – Kanunun bir fıkrası.

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Evet, yani verilen cezanın ağırlığına ilişkin olarak.

Dolayısıyla aslında birazcık da o ceza çocuk koruma perspektifiyle tartışılrsa, beraber tartışılabilse belki başka bir şeye yol açardı.

Belki Patrizia Hanım'ın da ekleyecekleri olabilir ama yine başka ülkelerden örnek verecek olursak birçok ülke artık bu yasaları toparlıyor yani bizim Çocuk Koruma Kanunu' muzun yarısı korumadır yarısı ceza adaletiyle ilgilidir. Yani aslına bakarsanız Ceza Muhakemesi Kanunu gibi gözüküyor ve bu çerçevede de aslında bizim bir Çocuk Koruma Kanunu' nu gerekirse ceza usulü de içine alsın ama velayeti, vesayeti, Medeni Kanun' un çocuğa özgü hükümlerini, hukuk yargılamasındaki özgü usulleri yahut da çocuk koruma alanına ilişkin spesifik şeyleri içerecek şekilde bir külliye hâline getirmemiz hâkimlerin işini de çok kolaylaştıracaktır çünkü çocuk

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-123)

Tarih : 22/06/2016 Saat :

Kayıt: Araştırmaile Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 21

hâkimlerinden aldığımız geri bildirim şu: Biz çoğu kez bahsettiğiniz kanundan haberdar olmuyoruz diyorlar çünkü mesela Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu ismi itibarıyla bilenen bir kanundur fakat velayet, vesayetle ilgili hükümleri bir çocuk hâkimi çoğu kez bilmiyor çünkü aynı zamanda bir ceza hâkimi, medeni hukuku bilmiyor ama elinde bir külliyat olsa yahut da tek bir kanun olsa bir hukukçu bakımından bulması ve tespit etmesi daha kolay olacaktır diye düşünüyoruz. Bu örnekler çoğaltılabilir ama çok vaktinizi almak istemiyorum efendim.

BAŞKAN – Yo, bunlar önemli şeyler, biz zaten bunun için varız burada.

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – İsterseniz bunlara ilişkin ayrıca da bilgileri yazılı olarak da Komisyona her zaman sunabiliriz.

BAŞKAN – Bize bu boyutlarıyla raporunuzu biraz daha... Şimdi, önerileri sıralamıştı Philippe Bey ama UNICEF olarak çocuk istismarının önlenmesine yönelik tedbirler, bir de çocuk hakları bağlamında yapılması gereken hususlarla alakalı, çocuk mevzuatıyla ilgili önerileriniz, bizim Komisyonumuz için önemli ve faydalı olacaktır.

Teşekkür ederiz.

Şimdi, şu el kitabı, bundan çok sayıda var mı elinizde? Para verirsiniz bastırırız diyorsunuz herhâlde.

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Var efendim, elimizde var.

BAŞKAN – Bunu bütün milletvekillerimize, 550 milletvekiline ulaşacak şekilde dağıtmamız mümkün olabilir mi?

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Kesinlikle evet, ben çok memnuniyet duyuyorum eğer her milletvekilimizde bu kitaplardan olabilirse, şüphesiz ki bunu sağlarız.

BAŞKAN – Çok önemli, derli toplu, bütün mevzuat, yapılması gerekenlerle ilgili güzel bir kitapçık hazırlanmış. Bu, bütün dünya parlamentolarına gönderildi herhâlde sadece bizim için değil, değil mi?

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Tabii, tabii, bu küresel bir yayın, bütün parlamentolara iyi örnekler içeren...

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Bu, küresel bir yayın ve 500, bin, 2 bin kaç tane isterseniz hazırlama konusunda çok büyük memnuniyet duyuyorum, sadece sizden istirhamımız, milletvekillerine nasıl ulaştırılacağı konusunda bizi bilgilendirirseniz –bu Komisyon olabilir yahut da başka biri olabilir- çok seviniriz.

BAŞKAN – Bir de Göktan Bey bir ay süreyle burada çalışabilir mi uzman olarak, çocuk adalet sistemiyle ilgili?

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Neden sadece bir ay istiyorsunuz?

BAŞKAN – Komisyonun çalışma süresi bir ay.

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Tabii ki özellikle bahsettiğimiz üzere Meclis çatısı altında sabit bir çocuk hakları komitesinin kurulabilmesini çok arzu ederdik, bu anlamda düzenli olarak iş birliği içinde olmayı isteriz. Tabii o kurulana dek de sizin bu Komisyonunuzu elimizden geldiğince destekleme konusunda her türlü şeye açığız.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sabit komisyon önerisi çok önemli, bizim komisyon raporumuzda inşallah yer alacak.

Çok teşekkür ediyoruz, çok faydalı oldu.

UNICEF Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu UNICEF Türkiye Temsilcisi Philippe Duamelle ve UNICEF Çocuk Koruma Bölüm Başkanı Uluslararası İlişkiler Uzmanı Patrizia Benvenuti, bizlere önemli bilgiler aktardılar. UNICEF Kıdemli Çocuk Koruma Uzmanı hukukçu, adalet sistemi ve hukuk konusunda uzman arkadaşımız Göktan Koçyıldırım hem çevirisiyle hem de kendi uzmanlık alanıyla ilgili bizlere önemli bilgiler aktardılar. Ayrıntılı raporunuzu da Göktan Bey aracılığıyla inşallah sizlerden alırız.

Çocuklar için kurulan bir Komisyondur bu. Çocuk haklarının önemi giderek artıyor özellikle günümüz dünyasında bu çocuk istismarı da dünyanın önemli bir sorunu, siz de bahsettiniz, “Küresel bir sorun.” dediniz. Bu sorunun Türkiye’de en aza indirilmesi noktasında Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bütün partilerde bir irade birliği var, birlikte anlaşarak bu Komisyonu kurduk ve çalışma süremiz içerisinde de tüm konuyu her boyutuyla araştırıp, inceleyip, alınması gereken tedbirlerle ilgili gerek mevzuatla alakalı gerek uygulamada alınması gereken tedbirlerle ilgili ne gerekiyorsa... Türkiye Büyük Millet Meclisine raporunuzu oluşturup sunacağız.

Ben katkılarınız için çok çok teşekkür ediyorum, sağ olun, teşekkür ederiz.

UNICEF KIDEMLİ ÇOCUK KORUMA UZMANI GÖKTAN KOÇYILDIRIM – Biz teşekkür ederiz efendim.

UNICEF TÜRKİYE TEMSİLCİSİ PHILIPPE DUAMELLE – Kıymetli Başkan, değerli milletvekilleri; biz çok teşekkür ediyoruz.

Umuyoruz bu, Türkiye Büyük Millet Meclisiyle sürececek bir iş birliğinin ilk toplantısı olarak kayda geçmiş olsun.

Çok teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Kapanma Saati: 14.58